

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

του

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο (LLM)

Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου

Πάφος, Κύπρος

ΕΤΟΣ 2014-2015

Υποβληθείσα στη Νομική Σχολή

σε μερική εκπλήρωση

των απαιτήσεων για την απόκτηση

του Πτυχίου του

LLM

ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Διπλωματική Εργασία

Επιβλέπων Καθηγητής

Κωνσταντίνος Γε. Αθανασόπουλος

Κοσμήτορας Προγράμματος

Καθηγητής Αντώνης Μανιτάκης

Διευθυντής Προγράμματος

Καθηγητής Κωνσταντίνος Γε. Αθανασόπουλος

Αφιέρωση

Η παρούσα διπλωματική εργασία είναι αφιερωμένη στην οικογένειά μου, στην πολυαγαπημένη μου σύζυγο Μαρία, στον γιο μου Παναγιώτη και κόρη μου Άννα, για την μεγάλη στήριξη, συμπαράσταση και τη συνεχή ενθάρρυνση τους σε όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πρώτα απ' όλους την οικογένεια μου για την υποστήριξη, βοήθεια και κατανόηση που επέδειξε καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ευχαριστώ επίσης όλους τους φίλους μου που για την ηθική υποστήριξη που μου προσέφεραν καθώς και την υπομονή που επέδειξαν στο πρόσωπο μου τον τελευταίο καιρό.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κύριο Κωνσταντίνο Αθανασόπουλο για την συνεχή επίβλεψη και την πολύτιμη βοήθεια του στην διπλωματική μου εργασία ο οποίος ήταν πάντα πρόθυμος να την προσφέρει όποτε χρειαζόταν.

Πρόλογος

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η οικονομική και πολιτική ένωση είκοσι οκτώ ευρωπαϊκών κρατών και λειτουργεί σύμφωνα με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία είναι γνωστή ως Συνθήκη του Μάαστριχτ που βασίζεται στις πρώην Ευρωπαϊκές Κοινότητες (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα, Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας). Από τότε νέες διευρύνσεις έχουν αυξήσει τον αριθμό των κρατών μελών της και μεταγενέστερες τροποποιητικές συνθήκες και αλλαγές έχουν επεκτείνει τις αρμοδιότητές της.

Οι “πρωταγωνιστές” της ένωσης ονομάζονται θεσμικά όργανα γιατί έχουν την εξουσία και αρμοδιότητα να παρεμβαίνουν ιδιαίτερα στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων και κατ’ επέκταση και στη διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε χρόνο τα θεσμικά όργανα της ΕΕ λαμβάνουν χιλιάδες αποφάσεις οι οποίες συμβάλλουν σημαντικά στη διαμόρφωση της πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ αλλά και των πολιτών τους, αφού πλέον είναι και πολίτες της ΕΕ.

Ενόψει του γεγονότος αυτού είναι πολύ σημαντικό και πολύ χρήσιμο για τους πολίτες της ΕΕ να γνωρίζουν τόσο τον τρόπο λειτουργίας της όσο και τα δικαιώματά τους που απορρέουν από αυτόν και επηρεάζουν την καθημερινότητα και τη ζωή τους γενικότερα.

Για τους πιο πάνω λόγους αλλά και από το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός πολιτών της ΕΕ αισθάνεται ότι έχει ανεπαρκή ή ελλιπή πληροφόρηση για την ΕΕ, επέλεξα το θέμα της παρούσας πτυχιακής μου εργασίας. Οφείλω να ομολογήσω ότι κατάφερα να την ολοκληρώσω με την συνεχή και πολύτιμη βοήθεια του καθηγητή μου κυρίου Κωνσταντίνου Αθανασόπουλου τον οποίο και υπέρ ευχαριστώ.

Πίνακας Περιεχομένων

Συντομογραφίες	12
Περίληψη.....	13
Κεφάλαιο 1: Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	15
1.2.Οργάνωση και Λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	16
1.3.Λήψη Αποφάσεων Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	16
1.3.1.Ειδική Πλειοψηφία.....	17
1.4.Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	17
1.5.Οι λειτουργίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	18
1.6.Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.....	18
Κεφάλαιο 2: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.....	21
2.1.Λειτουργίες Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	21
2.2.Νομοθετική Λειτουργία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	22
2.3.Εξουσίες και Επιρροή Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	23
2.4.Οργάνωση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	23
2.5.Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	24
2.6.Ευρωβουλευτές	24
2.7.Καθήκοντα του Προεδρείου.....	25
2.8.Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	26
2.9.Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές	26
2.9.1.Οι Μόνιμες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές	27
2.9.2.Ειδικές Επιτροπές.....	27
2.9.3.Εξεταστικές Επιτροπές.....	27
2.9.4.Η Επιτροπή Συνδιαλλαγής	28
2.10.Τρόπος Εργασίας Επιτροπών	28

2.10.1.Κύρια μέρη Σχεδίου	28
2.11.Συνεργασία μεταξύ Επιτροπών	29
2.12.Διαδικασία της Διαβούλευσης	30
Κεφάλαιο 3: Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	32
3.1.Το Δικαστήριο της ΕΕ-Αποστολή.....	32
3.2.Σύνθεση Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου	33
3.3.Καθήκοντα του Προέδρου και Αντιπροέδρου Δικαστηρίου	34
3.4.Γραμματεία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου	34
3.5.Οι Αρμοδιότητες του Δικαστηρίου	35
3.6.Η Προδικαστική Παραπομπή.....	35
3.7.Προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο	36
3.7.1.Προσφυγή λόγω Παραβάσεως Κράτους Μέλους	36
3.7.2.Η Προσφυγή Ακυρώσεως	36
3.7.3.Η Προσφυγή λόγω Παραλείψεως	37
3.8.Η Αίτηση Αναίρέσεως	37
3.9.Αποφάσεις Δικαστηρίου	37
3.10.Συστάσεις και γνώμες	38
3.11.Περιεχόμενο Απόφασης του Δικαστηρίου	38
3.12.Δημοσίευση και επίδοση της απόφασεως	39
Κεφάλαιο 4: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	41
4.1.Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	41
4.2.Συγκρότηση	41
4.3.Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	42
4.3.1.Αρμοδιότητες Προέδρου της Επιτροπής.....	43
4.4.Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	43
4.5.Θεματοφύλακας των Συνθηκών	44

4.6.Η Επιτροπή ως όργανο λήψης αποφάσεων	44
4.7.Προυπολογισμός ΕΕ.....	45
4.8.Συμμετοχή στη Νομοθετική διαδικασία	45
4.9.Αρμοδιότητες στον τομέα εξωτερικών σχέσεων	45
4.10.Συμβουλευτικές Αρμοδιότητες Επιτροπής	46
Κεφάλαιο 5: Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	47
5.1.Το Συμβούλιο	47
5.2.Λειτουργία του Συμβουλίου	48
5.3.Αρμοδιότητες	48
5.4.Προεδρία Συμβουλίου	49
5.5.Γενική Γραμματεία.....	50
5.6.Λήψη αποφάσεων-Ψηφοφορία	51
5.7.Ομοφωνία	52
5.8.Η διεξαγωγή των συνεδριάσεων	52
5.9.Επιτροπή μόνιμων Αντιπροσώπων(Coreper).....	53
5.10.Λειτουργία (Coreper)	53
Κεφάλαιο 6: Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα	56
6.1.Εισαγωγή.....	56
6.2.Η ίδρυση της Τράπεζας	56
6.3.Λειτουργία Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας	57
6.4.Αρμοδιότητες	57
6.5.Το Διοικητικό Συμβούλιο.....	58
6.6.Δικαίωμα ψήφου Διοικητικού Συμβουλίου	58
6.7.Η Εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ	59
6.7.1.Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής	60
6.8.Διοικητικό Συμβούλιο	60

6.9.Γενικό Συμβούλιο.....	61
6.9.1.Αρμοδιότητες Γενικού Συμβουλίου	61
6.10.Πολιτική Ανεξαρτησία ΕΚΤ	62
6.11.Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών ΕΚΤ	62
6.11.1.Βασικά Καθήκοντα ΕΚΤ.....	62
Κεφάλαιο 7: Το Ελεγκτικό Συνέδριο	65
7.1.Εισαγωγή	65
7.2.Αποστολή του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου	66
7.3.Μέλη και Οργάνωση	66
7.4.Τμήματα και επιτροπές	66
7.4.1.Τομείς Αρμοδιότητας Τμημάτων	67
7.5.Υποχρεώσεις Μελών	67
7.6.Πρόεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	67
7.6.1.Καθήκοντα Προέδρου	68
7.7.Καθήκοντα Ελεγκτικού Συνεδρίου	68
7.8.Νομικές Εξουσίες Ελεγκτικού Συνεδρίου.....	69
7.9.Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης.....	69
7.9.1.Περιπτώσεις απάτης	70
7.10.Γενικός Γραμματέας του Συνεδρίου	70
7.11.Η Αποτελεσματικότητα των Δημοσιονομικών Ελέγχων	70
Συμπέρασμα	71
Βιβλιογραφία.....	72

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1: Λογότυπο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	15
Εικόνα 2: Αίθουσα Συνεδριάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.....	20
Εικόνα 3: Λογότυπο του Δικαστηρίου ΕΕ	30
Εικόνα 4: Λογότυπο Ευρωπαϊκής Επιτροπής	37
Εικόνα 5: Λογότυπο του Συμβουλίου της ΕΕ.....	43
Εικόνα 6: Λογότυπο Σύμβολο του Ευρώ	50
Εικόνα 7: Λογότυπο Ελεγκτικού Συνεδρίου	57

Συντομογραφίες

ΓΓΣ:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
ΔικΕΕ:	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΕ:	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣ:	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
ΕΚ:	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
ΕΚΤ:	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΚΑΧ:	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα
ΕΕΕΕ:	Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΣΚΤ:	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΕΣ:	Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
ΚΕΠΠΑ:	Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας
ΟΝΕ:	Οικονομική και Νομισματική Ένωση
ΣΕΕΛ:	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση-Λισαβόνας
ΣΕΕ:	Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση
ΣΕΕΜ:	Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης του Μάαστριχτ
ΣΕΕΑ:	Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης του Άμστερνταμ
ΣΕΕΝ:	Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης της Νίκαιας

Περίληψη

Η ΕΕ είναι μια οικογένεια ευρωπαϊκών δημοκρατικών χωρών που συνεργάζονται για τη βελτίωση του τρόπου ζωής των πολιτών τους και για τη δημιουργία ενός καλύτερου κόσμου. Αποτελεί πλέον μεγάλη εμπορική δύναμη και κατέχει παγκόσμια πρωτοκαθεδρία σε τομείς όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η αναπτυξιακή βοήθεια και δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι τα κράτη μέλη της αυξήθηκαν από 6 σε 28 και ότι κι άλλες χώρες επιθυμούν να προσχωρήσουν στην οικογένεια.

Για την εύρυθμη λειτουργία της Ένωσης, τα κράτη μέλη μεταβίβασαν αρκετές από τις εξουσίες λήψης αποφάσεων που διαθέτουν σε θεσμικά όργανα τα οποία έχουν συσταθεί από τα ίδια, ούτως ώστε οι αποφάσεις για συγκεκριμένα θέματα κοινού ενδιαφέροντος να μπορούν να λαμβάνονται δημοκρατικά σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Το σύστημα που δημιουργείται με αυτό τον τρόπο είναι ιδιόρρυθμο και ίσως λίγο πολύπλοκο καθότι τα όργανα αυτά γίνονται υπερεθνικά για ορισμένους τομείς της πολιτικής με πολλές αρμοδιότητες και εξουσίες.

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας που πραγματοποιείται στα πλαίσια εκπόνησης Διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Νομικής του Πανεπιστημίου Νεάπολης, είναι η παρουσίαση και ανάλυση των θεσμικών αυτών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απασχολούν καθημερινά, εμφανώς ή μη τους περισσότερους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καθημερινά, όλοι ακούμε μέσα από την ειδησεογραφία ή συζητήσεις από διάφορους φορείς και όργανα άσκησης πολιτικών στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης πολλά εκ των οποίων αγνοούμε τον ρόλο και τη σημασία τους, με αποτέλεσμα το έλλειμμα δημοκρατίας, αφού κάθε πολίτης λόγω άγνοιας δεν έχει ίση πρόσβαση σε αυτά.

Τα επτά κυριότερα θεσμικά όργανα της ΕΕ είναι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο(ΕΣ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο(ΕΚ), το Δικαστήριο της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Συμβούλιο της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Πρώτιστος στόχος της εργασίας είναι η παρουσίαση με απλά και λιτά λόγια των οργάνων αυτών και κατά δεύτερο, η επιστημονική και λεπτομερής ανάλυση τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο ούτως ώστε να είναι κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας τους. Για την καλύτερη προσέγγιση του θέματος η εργασία έχει χωριστεί σε επτά κεφάλαια στα οποία παρουσιάζεται και αναλύεται με πλήρη σαφήνεια και λεπτομέρεια το κάθε όργανο ξεχωριστά.

Summary

The European Union is a family of democratic European countries working together to improve the way of life of their citizens and to create a better world. It is now a major trading power and a world leader in areas such as environmental protection and development aid, and it is no coincidence that the Member States have increased from 6 to 28 and that other countries want to join the family.

Member States for the proper functioning of the Union, transferred several of its decision-making powers have in the institutions they have created themselves, so that decisions on specific matters of joint interest can be made democratically at European level. The system created in this way is unusual and somewhat complicated since these institutions are transnational in certain policy areas with many responsibilities.

The object of this work is carried out within a dissertation from the Faculty of Law of the University of Naples , is the presentation and analysis of those institutions of the European Union employ daily, visibly or not most citizens of the European Union . Every day , all we hear through the news or discussions on various bodies and organs of political space in the European Union , many of which ignore the role and importance , so the lack of democracy , since every citizen ignorance has no equal access to them.

The seven main institutions of the EU is the European Council, the European Parliament, the European Court of Justice, the European Commission, the EU Council, the European Central Bank and the Court of Auditors and the primary purpose of the paper is to present a simple and frugal words of these bodies and secondly, scientific and detailed analysis in the best possible way so that they understand how they operate. For a better approach to the work has been divided into seven chapters presented and analyzed with full clarity and detail of each instrument separately.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εικόνα 1: Λογότυπο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

1.1.Η Δημιουργία και Εξέλιξη

Τον Φεβρουάριο του 1957 οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των έξι κρατών μελών της ΕΚΑΧ συναντήθηκαν στο Παρίσι, μετά από πρόσκληση του προέδρου του γαλλικού υπουργικού συμβουλίου, ώστε να συζητηθούν και οι τελευταίες λεπτομέρειες στο πλαίσιο της εκπόνησης των μελλοντικών συνθηκών της Ρώμης. Μετά την έναρξη ισχύος των συνθηκών της Ρώμης αποφασίστηκε η θεσμοθέτηση των συναντήσεων σε ανώτατο επίπεδο. Έτσι τον Φεβρουάριο του 1961 στο Παρίσι διοργανώθηκε η πρώτη διάσκεψη κορυφής των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων των έξι κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.¹

Η επίσημη θεσμοθέτηση οργάνου που απαρτιζόταν από τους αρχηγούς των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έγινε αρκετά χρόνια μετά, το 1986 με τη συνθήκη για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη.² Το όργανο αυτό ονομάστηκε ΕΣ και δεν αποτελούσε όργανο των τότε υφιστάμενων Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αλλά της εκκινούμενης με την Ενιαία Ευρωπαϊκή

¹ Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο — Πενήντα χρόνια διασκέψεων κορυφής, Λουξεμβούργο (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012) σελ.4, ISBN 978-92-824-3484-0.

² Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, Επίσημη Εφημερίδα αριθμός 169 της 29^{ης} Ιουνίου 1987.

Πράξη Πολιτικής Συνεργασίας και εγκαινιάζόταν θεσμικά με το άρθρο 2 της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης.³

1.2.Οργάνωση και λειτουργία Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Στο ΕΣ μετέχουν οι αρχηγοί κράτους ή κυβέρνησης όλων των χωρών της ΕΕ, ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο πρόεδρος του ΕΣ ο οποίος προεδρεύει στις συσκέψεις. Στο ΕΣ μετέχει επίσης η ύπατη εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας.⁴

“Το Συμβούλιο δίνει στην Ένωση την αναγκαία ώθηση για την ανάπτυξη της και καθορίζει τους γενικού πολιτικούς κανονισμούς της”.⁵

Το ΕΣ είναι το όργανο της ΕΕ που αποτελείται παραδοσιακά από τους Αρχηγούς καρτών μελών της ΕΕ.⁶ Αυτοί βοηθούνται στο έργο τους από τους υπουργούς Εξωτερικών των κρατών μελών και από ένα μέλος της Επιτροπής. Συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο υπό την προεδρία Αρχηγού Κράτους ή κυβερνήσεως του κράτους μέλους που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου. Το ΕΣ μετά από κάθε σύνοδο του υποβάλλει στο ΕΚ έκθεση καθώς και ετήσια γραπτή έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειώσει η Ένωση.⁷ Το ΕΣ καθορίζει τους γενικούς πολιτικούς προσανατολισμούς και τις προτεραιότητες της ΕΕ.⁸

1.3.Λήψη Αποφάσεων Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Τα ΕΣ συνέρχεται τακτικά δύο φορές το εξάμηνο⁹ και οι συνεδριάσεις του ΕΣ λαμβάνουν χώρα συνήθως στις Βρυξέλες. Αυτό αποφασίζει με συναίνεση, πλην των περιπτώσεων στις οποίες οι Συνθήκες ορίζουν άλλως. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το ΕΣ λαμβάνει αποφάσεις μόνον με ομοφωνία ή με ειδική πλειοψηφία, ανάλογα με το τι ορίζουν οι Συνθήκες. Οι

³ Βασίλης Γ. Τζέμος, Οι Πολιτικοί Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνθήκη της Λισαβόνας, (Νομική Βιβλιοθήκη Έκδοση 2009), σελ.62, ISBN 978-960-272-595-5.

⁴ http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_el.htm

⁵ Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση Άρθρο 4 (πρώην άρθρο Δ).

⁶ Π. Κανελλόπουλος, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2003, σελ. 151

⁷ Βασίλειος Σκουρής, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκδόσεις Αντ.Ν.Σακκούλα,(Αθήνα-Κομοτηνή 2003), σελ172

⁸ <http://www.european-council.europa.eu/home-page.aspx?lang=el>

⁹ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 64.

πρόεδροι του ΕΣ και της Επιτροπής, καθώς και η ύπατη εκπρόσωπος για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας δεν έχουν δικαίωμα ψήφου.¹⁰

1.3.1.Ειδική Πλειοψηφία

Εάν το ΕΣ δεν αποφασίζει μετά από πρόταση της Επιτροπής ή του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται ποσοστό τουλάχιστον 72% των μελών του Συμβουλίου που αντιπροσωπεύουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εφόσον το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο 65% τουλάχιστον του πληθυσμού της Ένωσης.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν λαμβάνουν μέρος στη ψηφοφορία όλα τα μέλη του Συμβουλίου, η ειδική πλειοψηφία ορίζεται με ποσοστό τουλάχιστον 55% των μελών του Συμβουλίου που αντιπροσωπεύουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εφόσον η πλειοψηφία αυτή συγκεντρώνει ποσοστό τουλάχιστον 65% του πληθυσμού των κρατών αυτών.

Η μειοψηφία πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τον ελάχιστον αριθμό μελών του ΕΣ που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 35% του πληθυσμού των συμμετεχόντων κρατών μελών, συν ένα μέλος, ειδάλλως θεωρείται ότι επιτυγχάνεται ειδική πλειοψηφία. Στην περίπτωση που το ΕΣ δεν αποφασίζει μετά από πρόταση της Επιτροπής ή του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ως ειδική πλειοψηφία ορίζεται ποσοστό τουλάχιστον 72% των μελών του Συμβουλίου που αντιπροσωπεύουν τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, εφόσον το ποσοστό αυτό αντιστοιχεί στο 65% τουλάχιστον του πληθυσμού των κρατών αυτών.¹¹

1.4.Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Το ΕΣ παρέχει στην ΕΕ την αναγκαία για την ανάπτυξη της ώθηση και καθορίζει τους γενικούς της πολιτικούς προσανατολισμούς και προτεραιότητες ενώ δεν ασκεί νομοθετική λειτουργία.¹² Το ΕΣ χαράσσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, αποφασίζει το πολιτικό πρόγραμμα της ΕΕ. Είναι το κυρίαρχο πολιτικό όργανο της ΕΕ σε επίπεδο πολιτικού

¹⁰ <http://www.european-council.europa.eu/the-institution.aspx?lang=el>

¹¹ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 26/10/2012 σ. 0001 – 0390 αριθμός C 326, Άρθρο 238

¹² Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 30-03-2010, C 83/16, Άρθρο 15 παρ. 1.

σχεδιασμού, πολιτικών στόχων και προτεραιοτήτων.¹³ Διαθέτει « πολύ περισσότερο, εξουσίες ρυθμιστικού και έντονα πολιτικού χαρακτήρα από αρμοδιότητες».¹⁴

1.5.Οι λειτουργίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Οι λειτουργίες του Συμβουλίου είναι διάφορες και διαφέρουν από Σύνοδο σε Σύνοδο Κορυφής. Είναι το ισχυρότερο πολιτικά όργανο της Ένωσης, το οποίο επηρεάζει με τις πολιτικές του την πορεία της.¹⁵ Δραστηριοποιείται σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο για:

- 1) την ανάπτυξη εμπιστοσύνης και αμοιβαίας συνεννόησης μεταξύ των κυβερνήσεων των κρατών μελών της ΕΕ,
- 2) προσδιορίζει τους μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους της ΕΕ,
- 3) αναλαμβάνει πρωτοβουλίες πολιτικής και παρέχει κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής,
- 4) συμβάλλει σημαντικά στο συντονισμό των στόχων και των δραστηριοτήτων των πολιτικών της ΕΕ,
- 5) Είναι ένα όργανο λήψης αποφάσεων σε θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του και σε θέματα τα οποία λόγω της μεγάλης ή άλλης σημασίας δεν επιλύονται από το Συμβούλιο Υπουργών.¹⁶

1.6.Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Σύμφωνα με τη ΣΕΕΛ η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2009, το αξίωμα του Προέδρου του ΕΣ απέκτησε χαρακτήρα σταθερό και πλήρους απασχόλησης. Πριν από την εν λόγω Συνθήκη, η θέση του επικεφαλής του ΕΣ ήταν ανεπίσημη, καθώς όταν το ΕΣ θεσπίστηκε το 1975, θεσπίστηκε ως άτυπο όργανο. Τη θέση κατείχε ο επικεφαλής κράτους ή κυβέρνησης του εκάστοτε κράτους μέλους που ασκούσε την εκ περιτροπής Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ. Η Προεδρία εναλλασσόταν μεταξύ των κρατών μελών κάθε έξι μήνες.

Με την ψήφιση και εφαρμογή της ΣΕΕ, ο πρόεδρος του ΕΣ εκλέγεται με ειδική πλειοψηφία για δύομισι έτη, η δε θητεία του είναι άπαξ ανανεώσιμη.¹⁷ Ανάμεσα στα καθήκοντα του είναι

¹³ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 66-67.

¹⁴ Ν. Σκανδάμης, Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Οργανική υπόσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Εκδόσεις Σακούλα Αθήνα 2003), σελ.41-42.

¹⁵ Ευγενία Ρ. Σαχπεκίδου, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, Εκδόσεις Σακούλα 2013, ISBN 978-960-455-978-0,σελ.381

¹⁶ Μαρία Μ. Μενδρινού, Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, (Εκδόσεις Σαββάλας2012), ISBN 978-960-493-168-2, σελ. 260.

¹⁷ <http://www.european-council.europa.eu/the-institution.aspx?lang=el>

να προεδρεύει και διευθύνει τις εργασίες του ΕΣ¹⁸ και να καταβάλλει προσπάθειες για να διευκολύνει τη συνοχή και τη συναίνεση του ΕΣ. Ο πρόεδρος του ΕΣ μεριμνά για την προετοιμασία και τη συνέχεια των εργασιών του ΕΣ σε συνεργασία με τον πρόεδρο της Επιτροπής και μετά από κάθε σύνοδο παρουσιάζει στο ΕΚ έκθεση μετά από κάθε σύνοδο του ΕΣ.¹⁹

Ο πρόεδρος του ΕΣ δεν μπορεί να ασκεί εθνικό αξίωμα και υπό την ιδιότητά του ασκεί, την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε θέματα που άπτονται της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.²⁰

Κατά την άτυπη σύνοδό τους στις Βρυξέλλες την 19η Νοεμβρίου 2009, πριν από την έναρξη ισχύος της ΣΕΕΛ την 1η Δεκεμβρίου, οι αρχηγοί κράτους ή κυβέρνησης της ΕΕ συμφώνησαν ομόφωνα επί του διορισμού του Herman Van Rompuy ως του πρώτου, μόνιμου Προέδρου του ΕΣ. Αυτός ανέλαβε καθήκοντα κατά την έναρξη ισχύος της ΣΕΕΛ την 1η Δεκεμβρίου 2009. Η πρώτη του θητεία διήρκησε έως την 31η Μαΐου 2012 ενώ την 1η Μαρτίου 2012, ο κ. Herman Van Rompuy διορίστηκε για δεύτερη θητεία, η οποία ξεκίνησε την 1η Ιουνίου 2012 και έληξε την 30ή Νοεμβρίου 2014.²¹ Οι ηγέτες της ΕΕ συνήλθαν στις 30 Αυγούστου το 2014 και εξέλεξαν στη θέση του Προέδρου του ΕΣ τον Πολωνό Donald Tusk ως νέο του Πρόεδρο για την περίοδο από την 1η Δεκεμβρίου 2014 έως τις 31 Μαΐου 2017.²²

18 Βλ. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ό.π. 30-03-2010, C 83/16, Άρθρο 15 παρ. 6 α).

19 Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 73

20 Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 245-246

21 <http://www.consilium.europa.eu/council/history-of-the-council?lang=el>

22 <http://www.european-council.europa.eu/special-meeting-of-the-european-council-30-8?lang=el>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Εικόνα 2: Αίθουσα Συνεδριάσεων του
Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

2.1.Λειτουργίες Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το ΕΚ αποτελείται “από αντιπροσώπους των λαών των κρατών μελών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα”.²³ Είναι το μοναδικό άμεσα εκλεγμένο όργανο της ΕΕ και μία από τις μεγαλύτερες δημοκρατικές συνελεύσεις στον κόσμο. Τα 751 μέλη του εκπροσωπούν τα 500 εκατομμύρια πολιτών της ΕΕ και εκλέγονται μία φορά ανά πενταετία από ψηφοφόρους που προέρχονται από τα 28 κράτη μέλη.²⁴ Συνεδριάζει και αποφασίζει δημοσίως και οι αποφάσεις, θέσεις και οι συζητήσεις του δημοσιεύονται στην ΕΕΕ.²⁵

Τα τελευταία χρόνια το ΕΚ αποκτά σταθερά νέες λειτουργίες και σήμερα παρεμβαίνει ως συν-νομοθέτης σε όλα σχεδόν τα πεδία της νομοθεσίας της ΕΕ. Από κοινού με το Συμβούλιο,

²³Συνθήκη της Ρώμης 1957

²⁴<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/0025729351/Organisation-and-work.html>

²⁵Γενική Διεύθυνση Πληροφόρησης και Δημοσίων Σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (Μάιος 2002), σελ.9

το Κοινοβούλιο εγκρίνει ή τροποποιεί προτάσεις που υποβάλλει η Επιτροπή²⁶. Επίσης, το Κοινοβούλιο επιτηρεί το έργο της Επιτροπής και εγκρίνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Πέρα από αυτές τις εξουσίες, το ΕΚ εργάζεται επίσης σε στενή επαφή με τα εθνικά κοινοβούλια των χωρών της ΕΕ και τακτικά διοργανώνονται μεικτές κοινοβουλευτικές συνελεύσεις οι οποίες επιτρέπουν την καλύτερη ενσωμάτωση των εθνικών προοπτικών στις αποφάσεις του ΕΚ.²⁷

Το ΕΚ είναι το όργανο που εκπροσωπεί τους Ευρωπαίους Πολίτες στη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο ΕΕ. Οι αρμοδιότητες του ΕΚ είναι Νομοθετικής, Ελεγκτικής και Ελεγκτικής φύσης.²⁸

2.2.Νομοθετική Λειτουργία Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Το ΕΚ μπορεί να εγκρίνει ή να απορρίψει νομοθετική πρόταση, ή να ζητήσει τροποποιήσεις. Το Συμβούλιο δεν δεσμεύεται νομικά να λάβει υπόψη τη γνώμη του Κοινοβουλίου αλλά, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν μπορεί να αποφασίσει χωρίς να έχει λάβει τη γνώμη αυτή. Αρχικά, η Συνθήκη της Ρώμης, του 1957, ανέθετε στο Κοινοβούλιο συμβουλευτικό ρόλο στη νομοθετική διαδικασία η Επιτροπή πρότεινε²⁹ και το Συμβούλιο ενέκρινε τις νομοθετικές πράξεις.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (1986) και στη συνέχεια οι ΣΕΕΜ, η ΣΕΕΑ, η ΣΕΕΝ και ΣΕΕΛ διέδρυναν διαδοχικά τις αρμοδιότητες του ΕΚ. Το Κοινοβούλιο μπορεί τώρα να νομοθετεί ισότιμα με το Συμβούλιο στη μεγάλη πλειονότητα των τομέων, ενώ η διαβούλευση έγινε ειδική νομοθετική ρύθμιση που χρησιμοποιείται σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων.

Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται τώρα σε περιορισμένο αριθμό νομοθετικών τομέων, όπως οι εξαιρέσεις της εσωτερικής αγοράς και το δίκαιο του ανταγωνισμού. Η διαβούλευση με το Κοινοβούλιο είναι επίσης απαραίτητη ως μη νομοθετική διαδικασία σε περίπτωση που

²⁶ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκπροσωπεί το κοινό συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχει την πρωτοβουλία της υποβολής προτάσεων για τη θέσπιση νομοθετικών πράξεων (στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο). Επίσης, είναι αρμόδια για τη διαχείριση και την υλοποίηση των διαφόρων πολιτικών της Ένωσης, την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας (από κοινού με το Δικαστήριο) και τις διαπραγματεύσεις στη διεθνή σκηνή.

²⁷<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

²⁸ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 30

²⁹ Προετοιμάζουν τα θέματα της ολομέλειας στους τομείς της αρμοδιότητάς τους. Συντάσσουν, τροποποιούν και εγκρίνουν νομοθετικές προτάσεις και εκθέσεις πρωτοβουλίας. Αξιολογούν τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου και όπου είναι απαραίτητο, συντάσσουν εκθέσεις που παρουσιάζονται στην Ολομέλεια.

εγκρίνονται διεθνείς συμβάσεις στο πλαίσιο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας.³⁰

2.3.Εξουσίες και Επιρροή Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Από τότε που πρωτοσυστάθηκε ως συνέλευση της ΕΚΑΧ, το ΕΚ θεωρήθηκε ως σχετικά αναποτελεσματικό όργανο. Η αρνητική αυτή του φήμη δεν δικαιολογείται πλέον μολονότι είναι αλήθεια ότι οι τυπικές εξουσίες του δεν είναι τόσο ισχυρές όσο εκείνες των εθνικών νομοθετικών σωμάτων όμως οι εξελίξεις με το πέρασμα του χρόνου, του έχουν προσδώσει καθοριστικό ρόλο στο σύστημα της ΕΕ. Είναι το μόνο Κοινοτικό Όργανο που είδε τις αρμοδιότητες του να αυξάνονται τόσο θεαματικά τα τελευταία τριάντα χρόνια καθότι από την απλή παροχή μη δεσμευτικών γνώμων έχει φτάσει στο σημείο να αποφασίζει σε ισότιμη βάση με το Συμβούλιο για την έκδοση ενός μεγάλου μέρους της κοινοτικής νομοθεσίας.³¹ Όπως συμβαίνει με τα εθνικά Κοινοβούλια, η εξουσία αυτή ασκείται κυρίως με τρεις τρόπους:

- 1) Μέσω της Νομοθετικής διαδικασίας
- 2) Μέσω της Δημοσιονομικής διαδικασίας
- 3) Μέσω της άσκησης ελέγχου και εποπτείας στην εκτελεστική εξουσία.³²

2.4.Οργάνωση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Οι εργασίες του ΕΚ διευθύνονται από τον Πρόεδρο ο οποίος μαζί με τους Αντιπροέδρους συγκροτούν το προεδρείο³³ που διευθύνει όλες τις εργασίες του Κοινοβουλίου και των οργάνων του καθώς και τις συζητήσεις στην ολομέλεια. Στην αίθουσα των συνεδριάσεων, οι βουλευτές δεν κάθονται ανά εθνικές αντιπροσωπίες αλλά εντάσσονται σε πολιτικές ομάδες. Σήμερα το ΕΚ περιλαμβάνει επτά πολιτικές ομάδες καθώς και ανεξάρτητους βουλευτές. Επιπλέον οι βουλευτές εργάζονται σε κοινοβουλευτικές επιτροπές και αντιπροσωπίες είτε ως μόνιμα είτε ως αναπληρωματικά μέλη.³⁴

³⁰ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/>

³¹ Δημοσθένης Δ. Λεντζής, Η πρόσβαση στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων, (εκδόσεις Σακκούλα 2008) Αθήνα-Θεσσαλονίκη, σελ. 16 ISBN 978-960-445-319-1

³² Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 263

³³ Το Προεδρείο αποτελείται από τον Πρόεδρο και τους δεκατέσσερις Αντιπροέδρους του Κοινοβουλίου.

³⁴ Γενική Διεύθυνση Πληροφόρησης, Δημοσίων Σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (Μάιος 2002), σελ.9

2.5.Οι Πολιτικές Ομάδες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³⁵

1. Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Χριστιανοδημοκράτες),
2. Ομάδα της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,
3. Ευρωπαίοι Συντηρητικοί και Μεταρρυθμιστές,
4. Συμμαχία Φιλελευθέρων και Δημοκρατών για την Ευρώπη,
5. Ευρωπαϊκή Ενωτική Αριστερά / Βόρεια Πράσινη Αριστερά,
6. Πράσινοι/ Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία,
7. Ομάδα Ευρώπη της Ελευθερίας και της Άμεσης Δημοκρατίας.

2.6.Ευρωβουλευτές

Εώς το 1979 οι βουλευτές του ΕΚ ορίζονταν από τα εθνικά Κοινοβούλια³⁶ και προέρχονταν από τα μέλη τους. Το γεγονός αυτό είχε διάφορες συνέπειες καθώς τα κόμματα που δεν εκπροσωπούνταν στα εθνικά Κοινοβούλια δεν μπορούσαν να εκπροσωπηθούν στο ΕΚ, όλοι ουσιαστικά οι βουλευτές του ήταν υπέρμαχοι της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης καθώς οι σκεπτικιστές και οι πολέμιοι της ολοκλήρωσης στα εθνικά κοινοβούλια δεν επιθυμούσαν συνήθως να είναι υποψήφιοι για διορισμό στο ΕΚ. Περεταίρω οι βουλευτές του ΕΚ δεν διέθεταν τον απαιτούμενο χρόνο για τα Ευρωπαϊκά τους καθήκοντα.³⁷

Από το 1979, οι ευρωβουλευτές εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία για περίοδο πέντε ετών και κάθε χώρα αποφασίζει για τη μορφή που θα λάβουν οι εκλογές, πρέπει όμως να εξασφαλίζει την ισότητα των φύλων και τη μυστικότητα της ψήφου. Οι ευρωπαϊκές εκλογές γίνονται με αναλογικό σύστημα ενώ οι έδρες κατανέμονται με κριτήριο τον πληθυσμό κάθε κράτους μέλους. Οι γυναίκες είναι λίγο περισσότερες από το ένα τρίτο των βουλευτών ενώ οι βουλευτές χωρίζονται σε πολιτικές ομάδες και όχι με κριτήριο την εθνικότητα.

³⁵<http://www.eppgroup.eu/el>

³⁶Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποδίδει μεγάλη σημασία στη διατήρηση στενών σχέσεων με τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών μέσω τακτικών συναντήσεων. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο από τότε που τέθηκε σε ισχύ η Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία συχνά χαρακτηρίζεται «Συνθήκη των Κοινοβουλίων».

³⁷ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 278

Οι βουλευτές μοιράζουν τον χρόνο τους ανάμεσα στην εκλογική περιφέρεια τους στο Στρασβούργο όπου διεξάγονται 12 σύνοδοι της ολομέλειας κάθε έτος και στις Βρυξέλλες, όπου συμμετέχουν σε πρόσθετες συνόδους, καθώς και σε συνεδριάσεις των επιτροπών και των πολιτικών ομάδων τους.³⁸

2.7.Καθήκοντα του Προεδρείου³⁹

Το Προεδρείο ρυθμίζει τα οικονομικά και τα οργανωτικά θέματα που αφορούν τους βουλευτές, το Κοινοβούλιο και τα όργανα του και καθορίζει τον αριθμό των υπαλλήλων και του υπόλοιπου προσωπικού. Ασκεί τα καθήκοντα του με τους όρους και όπως αυτά καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του σώματος.⁴⁰

Τα μέλη του Προεδρείου καταρτίζουν το προσχέδιο της κατάστασης των προβλεπομένων δαπανών και εσόδων του Κοινοβουλίου, εγκρίνει τις οδηγίες για τους Κοσμήτορες, είναι το αρμόδιο όργανο για την παροχή έγκρισης διεξαγωγής συνεδριάσεων επιτροπών εκτός των συνήθων τόπων εργασίας, ακροάσεων, καθώς και ταξιδιών μελέτης και ενημέρωσης που πραγματοποιούν οι εισηγητές, καθορίζει το γλωσσικό καθεστώς ομιλίας με βάση τις γλώσσες που χρησιμοποιούνται και ζητούνται από τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της εν λόγω επιτροπής. Το Προεδρείο διορίζει το Γενικό Γραμματέα και καθορίζει τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού του ΕΚ και του ΕΣ, σχετικά με το καθεστώς και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.⁴¹

Επιπλέον το Προεδρείο ή και ο Πρόεδρος μπορούν να αναθέσουν σε ένα ή περισσότερα μέλη του Προεδρείου γενικά ή ειδικά καθήκοντα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Προέδρου ή και του Προεδρείου.⁴² Κατά τις συνεδριάσεις του Προεδρείου, σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.⁴³ Κάθε χρόνο διεξάγονται 12 Σύνοδοι Ολομέλειας στο Στρασβούργο και έξι ακόμη στις Βρυξέλλες.⁴⁴

³⁸<http://www.europarl.europa.eu>

³⁹Το προεδρείο λαμβάνει αποφάσεις για οικονομικά, οργανωτικά και διοικητικά ζητήματα που αφορούν τους βουλευτές και την εσωτερική οργάνωση του ΕΚ.

⁴⁰ Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ελλάδα, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, (Αθήνα 1999), σελ. 23

⁴¹ Κανονισμός Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όργανα και λειτουργίες, 2009, Κεφ. 3 Άρθρο 23(1-9)

⁴² Βλ. ό.π. Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Κεφάλαιο 3 Άρθρο 23, 10-12

⁴³Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 35

⁴⁴ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

2.8.Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Ο Πρόεδρος του ΕΚ διευθύνει τις εργασίες του Κοινοβουλίου, συντονίζει την δράση του και εκπροσωπεί επίσημα το Κοινοβούλιο. Πρόεδρος του ΕΚ εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία αυτός που συγκεντρώνει την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων στην Ολομέλεια. Αν ύστερα από τρεις ψηφοφορίες, κανένας υποψήφιος δεν έχει λάβει την απόλυτη πλειοψηφία των ψηφισάντων, ο Πρόεδρος εκλέγεται στην τέταρτη ψηφοφορία με απλή πλειοψηφία. Η θητεία του Προέδρου διαρκεί δύομιση έτη και είναι ανανεώσιμη.⁴⁵

Περαιτέρω ο Πρόεδρος μεριμνά για την τήρηση του Κανονισμού του ΕΚ και διασφαλίζει με την παρέμβασή του, την απρόσκοπτη λειτουργία του συνόλου των δραστηριοτήτων του οργάνου και των υπηρεσιών του. Ο Πρόεδρος είναι ο εκπρόσωπος του Κοινοβουλίου στις νομικές υποθέσεις και τις εξωτερικές σχέσεις. Εκφέρει γνώμη, ειδικότερα, για όλα τα διεθνή θέματα και προβαίνει σε συστάσεις για την ενίσχυση της ΕΕ. Εκφράζει την άποψη του και τις ανησυχίες του Κοινοβουλίου για συγκεκριμένα σημεία και ζητήματα με την έναρξη κάθε συνεδρίασης του ΕΣ.⁴⁶

2.9.Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές

Μεγάλο μέρος των εργασιών του ΕΚ γίνεται από τις επιτροπές του οι οποίες είναι: α) Μόνιμες, β) Ειδικές και γ) Εξεταστικές Επιτροπές.⁴⁷ Για την προετοιμασία των εργασιών ολομελείας του ΕΚ, οι βουλευτές μοιράζονται σε κοινοβουλευτικές επιτροπές, καθεμιά από τις οποίες ειδικεύεται σε συγκεκριμένους τομείς. Όλα τα μέλη των επιτροπών εκλέγονται στη θέση τους βάση προτάσεων που υποβάλλει στο Κοινοβούλιο η διάσκεψη των προέδρων « Εις τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται, κατά το δυνατό, η δίκαιη εκπροσώπηση των Κρατών- Μελών και των πολιτικών τάσεων». Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι οι πολιτικές ομάδες διαπραγματεύονται την κατανομή των θέσεων στις επιτροπές ανάλογα με το μέγεθος τους. Οι περισσότεροι βουλευτές του ΕΚ είναι μέλη μιας μόνιμης επιτροπής – αν και ορισμένοι ανήκουν μέχρι και σε τρεις επιτροπές και αναπληρωτές μιας άλλης επιτροπής. Το

⁴⁵ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 32

⁴⁶ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

⁴⁷ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 295

σημαντικότερο καθήκον των περισσότερων επιτροπών είναι να εξετάζουν τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής.⁴⁸

2.9.1.Οι Μόνιμες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές

Οι μόνιμες κοινοβουλευτικές επιτροπές είναι 20. Ασχολούνται με διάφορους τομείς όπως εξωτερικές υποθέσεις, ανάπτυξη, διεθνές εμπόριο, προϋπολογισμός και διαθέτουν η κάθε μια τις αρμοδιότητες που αντιστοιχούν στον τομέα της ειδικότητάς τους.⁴⁹ Η πολιτική τους σύνθεση αντικατοπτρίζει εκείνη της ολομέλειας. Οι κοινοβουλευτικές επιτροπές συνεδριάζουν μία ή δύο φορές το μήνα στις Βρυξέλλες και οι συζητήσεις τους είναι δημόσιες. Στις κοινοβουλευτικές επιτροπές, οι βουλευτές επεξεργάζονται, τροποποιούν και ψηφίζουν νομοθετικές προτάσεις και εκθέσεις πρωτοβουλίας. Εξετάζουν προτάσεις της Επιτροπής και του Συμβουλίου και, αν χρειαστεί, συντάσσουν εκθέσεις και τις υποβάλλουν στην ολομέλεια.⁵⁰ Τέλος, το ΕΚ μπορεί να συστήνει υπό-επιτροπές και ειδικές προσωρινές επιτροπές για ειδικά προβλήματα, ή επίσημες εξεταστικές επιτροπές στο πλαίσιο των ελεγκτικών του αρμοδιοτήτων για τη διερεύνηση περιπτώσεων κακής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Οι πρόεδροι των επιτροπών συντονίζουν τις εργασίες τους στο πλαίσιο της Διάσκεψης των προέδρων των επιτροπών.⁵¹

2.9.2.Ειδικές Επιτροπές

Το ΕΚ μπορεί ανά πάσα στιγμή να συστήσει ειδικές επιτροπές, οι οποίες εξετάζουν συγκεκριμένα προβλήματα.⁵² Η θητεία των ειδικών επιτροπών δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες, εκτός εάν το Κοινοβούλιο την παρατείνει.⁵³

2.9.3.Εξεταστικές Επιτροπές

Το Κοινοβούλιο μπορεί να συστήνει εξεταστικές επιτροπές σε περιπτώσεις παραβάσεων ή κακής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.⁵⁴ Οι αρμοδιότητές τους καθορίζονται από τις διατάξεις που διέπουν την άσκηση του δικαιώματος εξέτασης των πραγμάτων από το ΕΚ.⁵⁵

⁴⁸ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 296

⁴⁹ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 36

⁵⁰ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

⁵¹ Κανονισμός του Ε. Κοινοβουλίου, όργανα και λειτουργίες, 2009, Κεφ. 3, Άρθρα 45,50,52, 183, 188, 191

⁵² Κανονισμός Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όργανα και λειτουργίες, 2009, Κεφ. 3, Άρθρα 184-190

⁵³ Β. Σκουρής, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή Ένωση και Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Αθήνα 2003

2.9.4.Η Επιτροπή Συνδιαλλαγής

Η συνδιαλλαγή είναι το τρίτο και τελευταίο στάδιο της σημαντικότερης από τις νομοθετικές διαδικασίες της ΕΕ, δηλαδή της διαδικασίας συναπόφασης. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, συγκαλείται μια « επιτροπή συνδιαλλαγής » η οποία απαρτίζεται από 28 εκπροσώπους των κρατών μελών (του Συμβουλίου της ΕΕ) και 28 εκπροσώπους του Κοινοβουλίου. Η επιτροπή αυτή αναλαμβάνει να καταρτίσει ένα κοινό σχέδιο, το οποίο υποβάλλεται, σε τρίτη ανάγνωση, στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο προς έγκριση. Για την έγκριση του κειμένου είναι απαραίτητη η τελική συμφωνία και των δύο θεσμικών οργάνων.⁵⁶

2.10.Τρόπος εργασίας Επιτροπών

1.Κάθε πρόταση παραπέμπεται στην αρμόδια επιτροπή. Εάν ανήκει στην αρμοδιότητα και στο πεδίο ενδιαφερόντων περισσότερων επιτροπών, μπορεί να ζητηθεί η γνωμοδότηση έως τριών επιτροπών, αλλά μόνο μια από αυτές χαρακτηρίζεται ως καθ' ύλην αρμόδια και μόνο αυτή υποβάλλει έκθεση στη σύνοδο της ολομέλειας.

2.Η ευθύνη για την εκπόνηση της έκθεσης της επιτροπής ανατίθεται στον εισηγητή (rapporteur). Κατά την εκπόνηση της έκθεσης του ο εισηγητής μπορεί να χρησιμοποιήσει διάφορες πηγές βοήθειας όπως την γραμματεία του ΕΚ , τις δικές του ερευνητικές υπηρεσίες, την γραμματεία τη πολιτικής ομάδας του, ερευνητικά ιδρύματα καθώς και την ίδια την επιτροπή. Το σχέδιο της έκθεσης του ο εισηγητής το παρουσιάζει για εξέταση από την επιτροπή σύμφωνα με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα.

2.10.1.Κύρια Μέρη Σχεδίου⁵⁷

- Τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής(εάν υπάρχουν)
- Σχέδιο Νομοθετικού ψηφίσματος
- Αιτιολογική έκθεση
- Παραρτήματα (εφόσον υπάρχουν)

⁵⁴ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, όργανα και λειτουργίες, 2009, Κεφ. 3, Άρθρα 185

⁵⁵ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 37

⁵⁶ <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

⁵⁷ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 296-297

3.Ο εισηγητής αναλαμβάνει το ρόλο του κύριου εκπροσώπου της επιτροπής όταν η έκθεση εξετάζεται στην ολομέλεια. Υπό την ιδιότητα του αυτή ενδέχεται να πρέπει να εξηγήσει τη θέση της επιτροπής όσον αφορά τις τροπολογίες που προτείνονται από μη μέλη της επιτροπής ή να κληθεί να χρησιμοποιήσει την κρίση του διατυπώνοντας συστάσεις στο Κοινοβούλιο σχετικά με το πώς πρέπει αυτό να ενεργήσει εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεχτεί μερικές από τις τροποποιήσεις και όχι όλες τις τροπολογίες που ενέκρινε η επιτροπή.

4.Όταν εφαρμόζεται η συνήθης διαδικασία, ο ρόλος και η δραστηριότητα των επιτροπών στο στάδιο της δεύτερης ανάγνωσης είναι παρόμοιος με εκείνον στο στάδιο της πρώτης ανάγνωσης. Αυτό σημαίνει ότι εξετάζουν την πρόταση και διατυπώνουν συστάσεις προς την ολομέλεια. Η αρμοδιότητα εκπόνησης εκθέσεων ανήκει αυτομάτως στις επιτροπές που ενεπλάκησαν στο στάδιο της πρώτης ανάγνωσης και ο εισηγητής παραμένει ο ίδιος. Οι συστάσεις κυρίως έχουν δύο κύρια μέρη: α) συστάσεις για τη δεύτερη ανάγνωση και β) σκεπτικό ή Αιτιολογικές Εκθέσεις.

5.Η επιτροπή που εξέτασε μια πρόταση στην πρώτη και δεύτερη ανάγνωση δεν ασχολείται άμεσα με τη διαδικασία εάν συγκληθεί επιτροπή συνδιαλλαγής στο πλαίσιο της διαδικασίας συναπόφασης. Παρόλα αυτά η αντιπροσωπεία του ΕΚ στην επιτροπή συνδιαλλαγής περιλαμβάνει πάντοτε μερικά μέλη της εμπλεκόμενης επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων του προέδρου και του εισηγητή.

2.11.Συνεργασία μεταξύ των επιτροπών

Η Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών αποτελεί φόρουμ συζήτησης οριζόντιων θεμάτων και κοινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι επιτροπές και συμβάλλει ενεργά στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, ιδίως μέσω της υιοθέτησης κοινών προσεγγίσεων και κατευθυντήριων γραμμών σε σχέση με τις δραστηριότητες των επιτροπών. Μπορεί να υποβάλει στη Διάσκεψη των Προέδρων συστάσεις σχετικά με τις εργασίες των επιτροπών. Η Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών διαδραματίζει επίσης διαμεσολαβητικό ρόλο μεταξύ των κοινοβουλευτικών επιτροπών. Ασχολείται με αιτήματα συνεργασίας και προτείνει λύσεις για τη διευθέτηση συγκρούσεων αρμοδιοτήτων.⁵⁸

⁵⁸<http://www.europarl.europa.eu/committees/el>

2.12. Διαδικασία της διαβούλευσης

Η διαδικασία διαβούλευσης επιτρέπει στο ΕΚ να γνωμοδοτεί σχετικά με προτάσεις της Επιτροπής. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που προβλέπονται από τη συνθήκη, το Συμβούλιο, πριν λάβει την απόφασή του σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής, ζητά τη γνώμη του Κοινοβουλίου και καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να λάβει υπόψη τις θέσεις του τελευταίου. Παρόλα αυτά, το Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο από τις θέσεις του Κοινοβουλίου, απλώς υποχρεούται να ζητά τη γνώμη του.⁵⁹ Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται τώρα σε περιορισμένο αριθμό νομοθετικών τομέων, όπως οι εξαιρέσεις της εσωτερικής αγοράς και το δίκαιο του ανταγωνισμού.⁶⁰ Ακόμα η διαδικασία διαβούλευσης χρησιμοποιείται για την έκδοση μη δεσμευτικών πράξεων, όπως οι συστάσεις και οι γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής.⁶¹

⁵⁹Βάσει του άρθρου 289 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η διαβούλευση είναι ειδική νομοθετική διαδικασία.

⁶⁰<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament>

⁶¹Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΕ

**Εικόνα 3: Λογότυπο
του Δικαστηρίου ΕΕ**

3.1.Το Δικαστήριο της ΕΕ-Αποστολή

Το ΔικΕΕ έχει ως αποστολή να εξασφαλίζει "την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή" των Συνθηκών. Στο πλαίσιο της αποστολής αυτής το ΔικΕΕ:1) ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, 2) φροντίζει για την εκ μέρους των κρατών μελών τήρηση των απορρεουσών από τις Συνθήκες υποχρεώσεών τους και 3) ερμηνεύει το δίκαιο της Ενώσεως κατόπιν υποβολής αιτήσεως εκ μέρους των εθνικών δικαστών. Με τον τρόπο αυτό αποτελεί τη δικαστική αρχή της ΕΕ και φροντίζει, σε συνεργασία με τα δικαστήρια των κρατών μελών, για την ομοιόμορφη εφαρμογή και ερμηνεία του δικαίου της ΕΕ.⁶²

Η έδρα του ΔικΕΕ είναι το Λουξεμβούργο και περιλαμβάνει τρία δικαιοδοτικά όργανα: το Δικαστήριο, το Γενικό Δικαστήριο και το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης.⁶³

⁶² <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/>

⁶³ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 311

3.2.Σύνθεση Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

Στο ΔικΕΕ αποτελείται από ένα δικαστή από κάθε χώρα μέλος και το επικουρούν εννέα "γενικοί εισαγγελείς"⁶⁴. Αυτοί μελετούν τους φακέλους και αναφέρουν στο Δικαστήριο δημόσια και με κάθε αμεροληψία τη νομική γνώμη τους και τα συμπεράσματα τα οποία καταλήγουν, για τις υποθέσεις που εξετάζονται από το Δικαστήριο. Η θητεία κάθε δικαστή και γενικού εισαγγελέα είναι εξαετής και μπορεί να ανανεωθεί.⁶⁵

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών μετά από διαβούλευση με επιτροπή επιφορτισμένη να γνωμοδοτεί επί της καταλληλότητας των προτεινομένων υποψηφίων για την άσκηση των σχετικών καθηκόντων. Επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και συγκεντρώνουν στις χώρες τους τις αναγκαίες προϋποθέσεις για διορισμό στα ανώτατα δικαστικά αξιώματα ή είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους.

Η θητεία δικαστή ή γενικού εισαγγελέα αρχίζει από την ημερομηνία που καθορίζει η πράξη διορισμού. Αν η πράξη αυτή δεν καθορίζει την ημερομηνία ενάρξεως της θητείας, η θητεία αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσής της πράξεως αυτής στην ΕΕΕΕ.⁶⁶

Οι δικαστές και οι γενικοί εισαγγελείς, πριν αναλάβουν τα καθήκοντά τους, κατά την πρώτη δημόσια συνεδρίαση του Δικαστηρίου στην οποία παρίστανται μετά τον διορισμό τους, δίνουν τον ακόλουθο όρκο, που προβλέπεται στο άρθρο 2 του Οργανισμού:

«Ορκίζομαι να ασκώ τα καθήκοντά μου με πλήρη αμεροληψία και ευσυνειδησία και να μην παραβιάζω το απόρρητο των διασκέψεων.»⁶⁷

Από μόνοι τους οι δικαστές του Δικαστηρίου εκλέγουν τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου για τριετή ανανεώσιμη θητεία. Το Δικαστήριο μπορεί να συνεδριάζει σε ολομέλεια, ως τμήμα μείζονος συνθέσεως (15 δικαστές) ή κατά πενταμελή ή τριμελή τμήματα. Η ολομέλεια συνεδριάζει στις ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον

⁶⁴ Βλ. Συνθήκη Ευρωπαϊκής Ένωσης Άρθρο 19

⁶⁵ Νίκος Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση δίκαιο οικονομία και πολιτική, (Εκδόσεις Παπαζήση 2001), ISBN 960-02-1463-8, σελ.43,

⁶⁶ Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου, της 25ης Σεπτεμβρίου 2012 (ΕΕ L 265 της 29.09.2012), όπως τροποποιήθηκε στις 18 Ιουνίου 2013 (ΕΕ L 173 της 26.06.2013, σελ. 65, και διορθωτικό ΕΕ L 41 της 12.02.2014). Άρθρο 3

⁶⁷ Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, Ορκωμοσία (2012), Άρθρο 4

Οργανισμό του Δικαστηρίου και όταν το Δικαστήριο εκτιμά ότι η υπόθεση είναι εξαιρετικής σημασίας.⁶⁸

3.3.Καθήκοντα του προέδρου και αντιπροέδρου Δικαστηρίου

Ο πρόεδρος εκπροσωπεί το Δικαστήριο, διευθύνει τις εργασίες του Δικαστηρίου, προεδρεύει των γενικών συνελεύσεων του Δικαστηρίου καθώς και των επ' ακροατηρίου συζητήσεων και των διασκέψεων της ολομέλειας και του τμήματος μείζονος συνθέσεως. Μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών του θεσμικού οργάνου. Ο αντιπρόεδρος επικουρεί τον πρόεδρο του Δικαστηρίου στην άσκηση των καθηκόντων του και τον αναπληρώνει σε περίπτωση κωλύματός του και τον αντικαθιστά, εφόσον ο πρόεδρος το ζητήσει στην άσκηση των πιο πάνω καθηκόντων του.⁶⁹

3.4.Γραμματεία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο διορίζει γραμματέα και βοηθό γραμματέα για εξαετή περίοδο ενώ επιτρέπεται ο επαναδιορισμός του. Ο γραμματέας έχει υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου, την ευθύνη της παραλαβής, διαβίβασεως και φυλάξεως όλων των εγγράφων, καθώς και των επιδόσεων που συνεπάγεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Περαιτέρω επικουρεί τα μέλη του Δικαστηρίου κατά την άσκηση των καθηκόντων τους φυλάσσει τις σφραγίδες και είναι υπεύθυνος για τα αρχεία. Επιμελείται των δημοσιεύσεων του Δικαστηρίου και ιδίως της Συλλογής της Νομολογίας. Ο γραμματέας διευθύνει τις υπηρεσίες του θεσμικού οργάνου υπό την εποπτεία του προέδρου του Δικαστηρίου και είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση του προσωπικού και για τη διοίκηση καθώς και για την κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού. Στη γραμματεία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου τηρείται με ευθύνη του γραμματέα, πρωτόκολλο στο οποίο εγγράφονται κατά συνέχεια και κατά τη σειρά της καταθέσεώς τους όλα τα διαδικαστικά έγγραφα καθώς και τα στοιχεία και έγγραφα που κατατίθενται για την υποστήριξη τους.⁷⁰

⁶⁸ http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7024/

⁶⁹ Βλ. Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, καθήκοντα προέδρου και αντιπροέδρου δικαστηρίου (2012), Άρθρα 9,10.

⁷⁰ Βλ. Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, καθήκοντα γραμματέα, τήρηση πρωτοκόλλου (2012), Άρθρα 18-21

3.5.Οι Αρμοδιότητες του Δικαστηρίου

Το Δικαστήριο έχει ευρείες αρμοδιότητες οι οποίες του έχουν εκχωρηθεί από τις Συνθήκες, τις οποίες ασκεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της προδικαστικής παραπομπής και των διαφόρων κατηγοριών προσφυγών. Συνοπτικά μπορεί να αποφαίνεται εάν ένα κράτος έχει παραβιάσει τις συνθήκες ή όχι, να αποφαίνεται για την νομιμότητα των πράξεων ή παραλείψεων των άλλων οργάνων της κοινότητας, να εκδίδει προδικαστικές αποφάσεις, να επιβάλλει ποινές σε περίπτωση παραβίασης κοινοτικών διατάξεων και αποζημίωση σε περίπτωση βλάβης από πράξεις ή παραλείψεις θεσμών, να εκδικάζει τις προσφυγές κατά αποφάσεων του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου.⁷¹

3.6.Η προδικαστική παραπομπή⁷²

Η προδικαστική παραπομπή συγκαταλέγεται μεταξύ των διαδικασιών που μπορούν να ασκηθούν ενώπιον του ΔικΕΕ. Η διαδικασία αυτή αφορά τους εθνικούς δικαστές των κρατών μελών. Οι εν λόγω δικαστές μπορούν να προσφύγουν στο Δικαστήριο προκειμένου να απευθύνουν ερώτηση για την ερμηνεία ή την ισχύ του ευρωπαϊκού δικαίου σε εκκρεμή υπόθεση.⁷³

Το ΔικΕΕ συνεργάζεται με το σύνολο των δικαιοδοτικών οργάνων των κρατών μελών, τα οποία είναι τα κοινά δικαστήρια όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Γι' αυτό οι εθνικοί Δικαστές που είναι πρωτοβάθμιοι κριτές των κανόνων και των συμπεριφορών ως προς το κοινοτικό δίκαιο, μπορούν και οφείλουν, να απευθυνθούν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και να του ζητήσουν να διευκρινίσει ένα ζήτημα ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης, ώστε να μπορέσουν και να κρίνουν κατά πόσον η εθνική τους νομοθεσία είναι σύμφωνη με το δίκαιο αυτό.⁷⁴

Η προδικαστική παραπομπή μπορεί επίσης να αφορά τον έλεγχο του κύρους μιας πράξης δικαίου της Ένωσης και το Δικαστήριο απαντά εκδίδοντας αλλά απόφαση ή αιτιολογημένη διάταξη. Το ενδιαφερόμενο εθνικό δικαστήριο δεσμεύεται από τη δοθείσα ερμηνεία όταν κρίνει την υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου

⁷¹Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ. 56-57

⁷²Η προδικαστική παραπομπή είναι διαδικασία η οποία ασκείται ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η εν λόγω διαδικασία επιτρέπει σε ένα εθνικό δικαστήριο να απευθύνει ερώτηση στο Δικαστήριο σχετικά με την ερμηνεία ή την ισχύ του ευρωπαϊκού δικαίου.

⁷³ http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_process/114552_el.htm

⁷⁴ Βλ. Ν. Μούσης, ό.π. 2001, σελ.43.

δεσμεύει κατά τον ίδιο τρόπο και τα άλλα εθνικά δικαστήρια στα οποία υποβάλλεται παρόμοιο ζήτημα.⁷⁵

3.7.Προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Σύμφωνα με τα Άρθρα 258 και 259 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο αποφασίζει κατά πόσο ένα κράτος μέλος παρέβη υποχρέωση που απορρέει από τη Συνθήκη.⁷⁶ Μέσω της προσφυγής το Δικαστήριο ελέγχει την εκ μέρους των κρατών μελών τήρηση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης. Πριν την προσφυγή προηγείται προκαταρκτική διαδικασία την οποία κινεί η Επιτροπή και στο πλαίσιο της οποίας παρέχεται στο οικείο κράτος μέλος η δυνατότητα να απαντήσει. Αν το κράτος μέλος με τη διαδικασία αυτή δεν θέσει τέρμα στην παράβαση, μπορεί να ασκηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου προσφυγή για παράβαση του δικαίου της Ένωσης.⁷⁷

3.7.1.Προσφυγή λόγω παραβάσεως κράτους μέλους

Την προσφυγή αυτή μπορεί να ασκήσει είτε η Επιτροπή που είναι και το συνηθέστερο, είτε άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση που το Δικαστήριο αναγνωρίσει την παράβαση, το κράτος υποχρεούται να θέσει αμέσως τέρμα στην παράβαση αυτή. Εάν κατόπιν νέας προσφυγής της Επιτροπής το Δικαστήριο διαπιστώσει ότι το συγκεκριμένο κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε με την απόφασή του, μπορεί να του επιβάλει χρηματική ποινή ή την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού.⁷⁸

3.7.2.Η προσφυγή ακυρώσεως

Οι λόγοι της προσφυγής περιορίζονται στην έλλειψη αρμοδιότητας, την παράβαση ουσιώδους τύπου, την παραβίαση της Συνθήκης και των νομικών κανόνων που αφορούν την εφαρμογή της καθώς και την κατάχρηση εξουσίας.⁷⁹ Με αυτή την προσφυγή αυτή ζητείται η ακύρωση ενός κανονισμού, οδηγίας, απόφασης ενός οργάνου. Το Δικαστήριο μπορεί να εκδικάζει τις

⁷⁵ Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁷⁶ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 316

⁷⁷ Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁷⁸ Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁷⁹ Δημοσθένης Δ. Λεντζής, Η πρόσβαση στα έγγραφα των Κοινοτικών οργάνων (Εκδόσεις Σακκούλα 2008), σελ.338-339, ISBN 978-960-445-319-1.

προσφυγές ακύρωσης που ασκούνται από κράτος μέλος κατά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και/ή του Συμβουλίου ή από ένα όργανο της Ένωσης εναντίον. Οι υπόλοιπες τέτοιες προσφυγές, εκδικάζονται σε πρώτο βαθμό από το Πρωτοδικείο.⁸⁰

3.7.3.Η προσφυγή λόγω παραλείψεως

Η προσφυγή αυτή παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας της αδράνειας των θεσμικών και άλλων οργάνων ή οργανισμού της ΕΕ. Η προσφυγή αυτή, ωστόσο, μπορεί να ασκηθεί μόνον αφού το εμπλεκόμενο όργανο έχει κληθεί να ενεργήσει. Αν διαπιστωθεί ότι η παράλειψη είναι παράνομη, το ενδιαφερόμενο όργανο οφείλει να θέσει τέρμα στην παράλειψη λαμβάνοντας τα ενδεικνυόμενα μέτρα. Η αρμοδιότητα εκδίκασης των προσφυγών για παράλειψη έχει κατανεμηθεί μεταξύ του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με τα ίδια κριτήρια που ισχύουν και για την προσφυγή ακύρωσης.⁸¹

3.8.Η αίτηση αναίρεσως

Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάζει αιτήσεις αναίρεσης, περιοριζόμενες μόνο σε νομικά ζητήματα, κατά των αποφάσεων και διατάξεων που εκδίδει το Γενικό Δικαστήριο. Αν η αίτηση αναίρεσης κριθεί παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση ή διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο επί της διαφοράς. Στην αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, το οποίο δεσμεύεται από την κατ' αναίρεση εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου.⁸²

3.9.Αποφάσεις Δικαστηρίου

Η απόφαση του Δικαστηρίου << είναι δεσμευτική ως προς όλα τα μέρη της για όλους τους αποδέκτες που ορίζει >>.⁸³ Μια απόφαση μπορεί να απευθύνεται σε κάποιο ή σε όλα τα κράτη μέλη, επιχειρήσεις ή σε ιδιώτες ενώ πολλές αποφάσεις έχουν εξαιρετικά ειδικό χαρακτήρα και είναι στη πραγματικότητα μάλλον διοικητικές παρά νομοθετικές πράξεις. Άλλες έχουν πιο γενικό χαρακτήρα και μπορεί να μοιάζουν με κανονισμούς ή ακόμη και με οδηγίες ανάλογα με την περίπτωση. Αποφάσεις λαμβάνονται σε πολλές περιπτώσεις όπως για παράδειγμα για

⁸⁰ Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁸¹ Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁸² Βλ. <http://curia.europa.eu>

⁸³ Άρθρο 288 ΣΛΕΕ

την επιβολή της πολιτικής του ανταγωνισμού για τη θέσπιση ενός πιλοτικού προγράμματος δράσης για την έγκριση μη επιστρεπτέων ενισχύσεων από κάποιο από τα ταμεία της ΕΕ, για έγκριση παρέκκλιση από ισχυρό μέτρο ή για την αντιμετώπιση μέτρων ντάμπινγκ από τρίτη χώρα.⁸⁴

3.10.Συστάσεις και γνώμες

Στο άρθρο 288 ΣΕΕΛ ορίζεται ρητώς οι συστάσεις και οι γνώμες δεν έχουν δεσμευτική ισχύ, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν παράγουν νομικά αποτελέσματα ενώ σε ορισμένες περιστάσεις το Δικαστήριο παρέπεμψε σε αυτές. Το ίδιο ισχύει και για άλλες μη δεσμευτικές πράξεις που χρησιμοποιούν τα όργανα της ΕΕ για σκοπούς όπως η πρόταση ιδεών, η κίνηση νομοθετικής διαδικασίας, η πρόθεση του συντονισμού και η ενθάρρυνση της εναρμόνισης. Στις πράξεις αυτές περιλαμβάνονται τα μνημόνια, οι ανακοινώσεις, οι συμβάσεις, τα προγράμματα οι κατευθυντήριες γραμμές, οι συμφωνίες, οι δηλώσεις και τα ψηφίσματα.⁸⁵

3.11.Περιεχόμενο Απόφασης του Δικαστηρίου

Οι διάδικοι ενημερώνονται για την απόφαση η οποία περιέχει τα ακόλουθα: 1) μνεία ότι εκδίδεται από το Δικαστήριο, 2) μνεία του δικαστικού σχηματισμού, 3) την ημερομηνία δημοσίευσής της, 4) τα ονόματα του προέδρου και των δικαστών που μετείχαν στη διάσκεψη, με μνεία του εισηγητή δικαστή, 5) το όνομα του γενικού εισαγγελέα, 6) το όνομα του γραμματέα, 7) τον προσδιορισμό των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού ενδιαφερομένων που συμμετείχαν στη δίκη, 8) τα ονόματα των εκπροσώπων τους, 9) προκειμένου περί ευθειών προσφυγών και αναιρέσεων, τα αιτήματα των διαδίκων, 10) εφόσον συντρέχει περίπτωση, την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζήτησής, 11) μνεία ότι το Δικαστήριο άκουσε τον γενικό εισαγγελέα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της ημερομηνίας των προτάσεών του, 12) συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών, 13) το σκεπτικό, 14) το διατακτικό, το οποίο περιλαμβάνει, ενδεχομένως, και τα κριθέντα περί των δικαστικών εξόδων.⁸⁶

⁸⁴ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 306

⁸⁵ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 307

⁸⁶ Βλ. Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, περιεχόμενο απόφασης, τήρηση πρωτοκόλλου (2012), Άρθρα 87

3.12.Δημοσίευση και επίδοση της αποφάσεως

Η απόφαση δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση και το πρωτότυπο της αποφάσεως, υπογεγραμμένο από τον πρόεδρο, τους δικαστές που συμμετείχαν στη διάσκεψη και τον γραμματέα, σφραγίζεται και κατατίθεται στη γραμματεία. Στους διαδίκους και, αναλόγως της περιπτώσεως, στο αιτούν δικαστήριο, στους άμεσα ενδιαφερομένους και στο Γενικό Δικαστήριο επιδίδεται επικυρωμένο αντίγραφο.⁸⁷

⁸⁷Βλ. Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, Δημοσίευση και επίδοση της αποφάσεως (2012), Άρθρα 88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4:ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Εικόνα 4: Λογότυπο Ευρωπαϊκής Επιτροπής

4.1.Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα από τα κύρια θεσμικά όργανα της ΕΕ. Είναι το πολιτικό όργανο που κατεξοχήν πραγματώνει την κοινοτική μέθοδο οργάνωσης και λειτουργίας της Ευρώπης καθ' ότι τα μέλη της οποίας και οι αποφάσεις της εκφράζουν απευθείας την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκπροσωπεί και προασπίζει τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολο της ενώ καταρτίζει προτάσεις για νέα νομοθεσία και διαχειρίζεται σε καθημερινή βάση την υλοποίηση των πολιτικών και τη διάθεση των κονδυλίων της ΕΕ. Τα μέλη της Επιτροπής είναι εκπρόσωποι της ΕΕ και όχι των κρατών μελών των οποίων είναι υπήκοοι. Μπορεί πολύ εύκολα να πει κάποιος ότι η Επιτροπή είναι ο φύλακας των συνθηκών και ο κινητήρας της ΕΕ.⁸⁸

4.2.Συγκρότηση

Η επιτροπή χαρακτηρίζεται ως το ανεξάρτητο τεχνοκρατικό όργανο της Κοινότητας, τα δε μέλη της << επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας >>.⁸⁹ Απαρτίζεται από εικοσιοκτώ (28) επιτρόπους δηλαδή ένα από κάθε κράτος μέλος και αποτελούν την πολιτική ηγεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η θητεία των

⁸⁸ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 97

⁸⁹ Ναπολέον Μαραβέγιας, Μιχάλης Τσινισιζέλης, Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση, Οργάνωση και Πολιτικές 50 χρόνια, (εκδόσεις Θεμέλιο 2007), ISBN 978-960-310-323-3, σελ.195

επιτρόπων διαρκεί πέντε (5) χρόνια και κάθε ένας αναλαμβάνει την ευθύνη για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής σύμφωνα με τα καθήκοντα που του αναθέτει ο πρόεδρος της Επιτροπής.

Ο πρόεδρος διορίζεται από το ΕΣ το οποίο διορίζει επίσης τους άλλους επιτρόπους, πάντοτε σε συμφωνία με τον διορισθέντα πρόεδρο. Για τον διορισμό όλων των επιτρόπων, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, είναι απαραίτητη η έγκριση του ΕΚ. Κατά τη θητεία τους, τόσο ο πρόεδρος όσο και οι επίτροποι εξακολουθούν να είναι υπόλογοι στο Κοινοβούλιο, το οποίο έχει την εξουσία να καθαιρέσει την Επιτροπή.⁹⁰

Τα μέλη της Επιτροπής δεν δύνανται, κατά τη διάρκεια της θητείας τους να ασκούν οποιαδήποτε άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, αμειβόμενη ή μη.⁹¹ Υποχρεούνται να απέχουν από κάθε πράξη που είναι ασυμβίβαστη προς τον χαρακτήρα των καθηκόντων τους. Τα δε κράτη μέλη σέβονται την ανεξαρτησία των μελών της Επιτροπής και δεν επιδιώκουν να τα επηρεάζουν κατά την εκτέλεση του έργου τους. Κατά την ανάληψη των καθηκόντων τους τα μέλη της επιτροπής αναλαμβάνουν επίσημα την υποχρέωση να τηρούν τόσο κατά τη διάρκεια της θητείας τους όσο και μετά τη λήξη αυτής τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη θέση τους και ιδίως τα καθήκοντα εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή, μετά τη λήξη της θητείας τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων.⁹²

4.3.Ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής επιλέγεται με ξεχωριστή διαδικασία από τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής, η επιλογή των οποίων γίνεται με την σύμφωνη γνώμη του. Αυτός προτείνεται στο ΕΚ από το ΕΣ, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. Η πρόταση του ΕΣ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις εκλογές για το ΕΚ, σεβόμενη επομένως τη θέληση της πλειοψηφίας των πολιτών της Ένωσης, εφόσον η προσωπικότητα που προτείνεται για την προεδρία της Επιτροπής πρέπει να έχει την απόχρωση της πολιτικής ομάδας που πλειοψήφησε στις ευρωεκλογές. Ο υποψήφιος αυτός εκλέγεται από το ΕΚ με την πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του και εάν δεν συγκεντρώσει την απαιτούμενη πλειοψηφία, το ΕΣ,

⁹⁰ Βλ. <http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-commission>

⁹¹ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρ. C 321 Ε/, ημερομηνίας 29.12.2006, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, Άρθρο 213

⁹² Ευρωπαϊκή Ένωση, Ενοποιημένη απόδοση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λουξεμβούργο 2010), ISBN 978-92-824-2576-3, Άρθρο 245, σελ.155

αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, προτείνει εντός μηνός νέον υποψήφιο, ο οποίος πρέπει να εκλεγεί από το ΕΚ, με την ίδια διαδικασία. Το ΕΣ, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία και με τη συμφωνία του Προέδρου της Επιτροπής, διορίζει τον ύπατο εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ο οποίος είναι Αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Ο Πρόεδρος, ο Ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για την εξωτερική πολιτική και τα άλλα μέλη της Επιτροπής υπόκεινται, ως σώμα, σε ψήφο έγκρισης του ΕΚ.⁹³

4.3.1.Αρμοδιότητες Προέδρου της Επιτροπής

Ο Πρόεδρος της επιτροπής έχει γενικό συντονιστικό ρόλο στις εργασίες της Επιτροπής και μεταξύ άλλων: α) καθορίζει τους προσανατολισμούς στο πλαίσιο των οποίων η Επιτροπή ασκεί τα καθήκοντα της, β) διορίζει αντιπροέδρους γ) αποφασίζει σχετικά με την εσωτερική οργάνωση της Επιτροπής προκειμένου να διασφαλίζονται η συνοχή, η συλλογικότητα και η αποτελεσματικότητα της δράσης της. Ο Πρόεδρος είναι ο πολιτικός προϊστάμενος των μελών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ο υπεύθυνος για το χρόνο θητείας τους και τη δράση τους.⁹⁴

4.4.Οι κύριες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Επιτροπή όπως και κάθε άλλο όργανο της Ένωσης ενεργεί εντός των ορίων των εξουσιών που τις παρέχονται από τις συνθήκες. Ενεργεί επί τη βάση της δοτής αρμοδιότητας και όχι της γενικής αρμοδιότητας.⁹⁵

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής διαρθρώνονται και κατανέμονται μεταξύ των μελών της από τον πρόεδρο. Ο πρόεδρος μπορεί να προβαίνει σε ανακατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών κατά τη διάρκεια της θητείας. Τα μέλη της Επιτροπής ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται από τον πρόεδρο υπό την εποπτεία του τελευταίου.⁹⁶ Τα δικαιώματα και οι αρμοδιότητες που έχει η Επιτροπή είναι πολλά και μπορούν να ταξινομηθούν ως ακολούθως:

1.Επιβλέπει την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και είναι ο θεματοφύλακας των Συνθηκών,

⁹³<http://www.europedia.moussis.eu/books/Book>

⁹⁴Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 102

⁹⁵Παναγιώτης Ι. Κανελλόπουλος, Το Δίκαιο της ΕΕ, (εκδόσεις Σακκούλα Α.Ε.) Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2010, ISBN 978-960-445-578-2, σελ. 177

⁹⁶Βλ. Επίσημη ΕΕΕ αρ. C 321 Ε/, ημερομηνίας 29.12.2006, Άρθρο 217, σελ 140

- 2.Παίρνει αποφάσεις για ορισμένα θέματα που τις έχουν μεταβιβαστεί οι αρμοδιότητες από το Συμβούλιο ή για θέματα που προβλέπονται στις συνθήκες,
- 3.Συμμετέχει στην κατάρτιση και εκτέλεση του προϋπολογισμού, διαχειρίζοντας τις πολιτικές της ΕΕ
- 4.Συμμετέχει στη νομοθετική διαδικασία υποβάλλοντας νομοθετικές προτάσεις στο Κοινοβούλιο,
- 5.Έχει αρμοδιότητες στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της κοινότητας και
- 6.Έχει συμβουλευτικές αρμοδιότητες.⁹⁷

4.5.Θεματοφύλακας των Συνθηκών

Η Επιτροπή είναι ο θεματοφύλακας των Συνθηκών της Ένωσης, είναι το εκτελεστικό της όργανο, προτείνει νέες ρυθμίσεις, διαχειρίζεται τον προϋπολογισμό της Ένωσης, υλοποιεί τις πολιτικές της εκπροσωπεί διεθνώς την Ένωση, διαχειρίζεται τα διαρθρωτικά ταμεία κ.α.⁹⁸ Είναι η μόνη αρμόδια για τη χορήγηση παρεκκλίσεων στα πλαίσια της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Έχει εξουσία να διενεργεί διαχειριστικούς ελέγχους καθώς και ελέγχους για την παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού. Διαθέτει μεγάλη ανακριτική εξουσία και μπορεί να συλλέγει κάθε πληροφορία και να προβαίνει σε όλους τους αναγκαίους ελέγχους εντός των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζει το Συμβούλιο κατά τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης. Περεταίρω διαθέτει εισαγγελική εξουσία καθώς και εξουσία παραπομπής στο Δικαστήριο των κρατών μελών που παραβιάζουν το κοινοτικό δίκαιο.⁹⁹

4.6.Η Επιτροπή ως όργανο λήψης αποφάσεων

Σύμφωνα με τις Συνθήκες η Επιτροπή είναι εξουσιοδοτημένη να παίρνει αποφάσεις και να θεσμοθετεί κανόνες, με τη μορφή πράξεων οι οποίοι είναι δεσμευτικοί για τα κράτη μέλη αλλά και τους πολίτες της κοινότητας. Οι αποφάσεις αυτές συνήθως έχουν εκτελεστικό χαρακτήρα και δεν είναι κανόνες δικαίου. Τα θέματα στα οποία η Επιτροπή έχει ευρείες

⁹⁷Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.50-51

⁹⁸Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος, Το Δίκαιο της ΕΕ, Αθήνα 2008, Τόμος Α' Νέα Έκδοση, ISBN960-7389- 28-X, σελ. 72

⁹⁹Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.205

αρμοδιότητες να αποφασίζει είναι η δημιουργία και λειτουργία της κοινής αγοράς, η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού, η εκτέλεση του προϋπολογισμού, η εφαρμογή των ρητρών διαφυγής καθώς και σε ορισμένες περιπτώσεις ο τομέας των εξωτερικών σχέσεων της Κοινότητας.¹⁰⁰

4.7.Προϋπολογισμός ΕΕ

Ο ρόλος της Επιτροπής στη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού περιορίζεται στην κατάρτιση σχεδίου προϋπολογισμού για τις υπηρεσίες της και τη συνένωση των σχεδίων των προϋπολογισμών των άλλων κοινοτικών οργάνων. Η επιτροπή μπορεί να συνάψει δάνεια για την χρηματοδότηση έργων στον τομέα της ατομικής ενέργειας καθώς και για επενδύσεις στο βιομηχανικό τομέα. Περαιτέρω η επιτροπή εισπράττει τους κοινοτικούς πόρους και εκταμιεύει στους δικαιούχους τα ποσά που έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό και μπορεί να προβαίνει σε μεταφορές πιστώσεων στα πλαίσια του δημοσιονομικού κανονισμού.¹⁰¹

4.8.Συμμετοχή στη Νομοθετική διαδικασία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει γενική αποκλειστική αρμοδιότητα νομοθετικής πρωτοβουλίας¹⁰² η οποία εκτίνεται σε όλο το εύρος των αρμοδιοτήτων της ΕΕ. Η νομοθετική πρόταση της επιτροπής είναι πλήρως δεσμευτική για τα νομοθετικά σώματα της ΕΕ(Συμβούλιο και Κοινοβούλιο). Η επιτροπή δεν δεσμεύεται νομικά να υποβάλλει νομοθετική πρόταση αλλά δεσμεύεται να εξετάσει το ενδεχόμενο και την αναγκαιότητα της υποβολής νομοθετικής πρότασης και ή να ανταποκριθεί θετικά στην θεσμική παραίνεση του Κοινοβουλίου ή να απαντήσει αρνητικά αλλά τεκμηριωμένα.¹⁰³

4.9.Αρμοδιότητες στον τομέα εξωτερικών σχέσεων

Επιπλέον η Επιτροπή έχει ευρείες αρμοδιότητες στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων και είναι επιφορτισμένη με το έργο της διατήρησης καλών σχέσεων με τους διάφορους διεθνείς

¹⁰⁰ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.52

¹⁰¹Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.206-205

¹⁰²Άρθρο 17 παρ.2 εδ. Α της ΣυνΘΕΕ: << εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες οι συνθήκες ορίζουν άλλως, νομοθετική πράξη της ένωσης μπορεί να εκδίδεται μόνο βάσει προτάσεων της Επιτροπής>>

¹⁰³Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 105-107

οργανισμούς. Διαπραγματεύεται τις διεθνείς συμφωνίες που συνάπτει η κοινότητα υπό την εποπτεία ή κηδεμονία του Συμβουλίου.¹⁰⁴

4.10.Συμβουλευτικές Αρμοδιότητες Επιτροπής

Πολλές από τις αποφάσεις του Συμβουλίου ζητούν συστάσεις ή γνώμες. Οι γνώμες αυτές δεν έχουν νομική δεσμευτικότητα αλλά σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν τη στάση του Συμβουλίου. Η Επιτροπή στην περίπτωση αυτή ενεργεί ως συμβουλευτικό όργανο.¹⁰⁵

¹⁰⁴ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.54-55

¹⁰⁵ Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.202-203

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Ε.Ε.

Εικόνα 5: Το λογότυπο του Συμβουλίου της ΕΕ

5.1. Το Συμβούλιο

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ονομάζεται και ως Συμβούλιο Υπουργών ή απλά Συμβούλιο, είναι το πολιτικό θεσμικό όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απαρτίζεται από τους υπουργούς των κρατών μελών της Ένωσης.¹⁰⁶ Λειτουργεί ως ενιαίο όργανο από το 1965. Οι σύνοδοι του Συμβουλίου πραγματοποιούνται στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο (τον Απρίλιο, τον Ιούνιο και τον Οκτώβριο). Η Συνθήκη της ΕΕ στο άρθρο 16 παρ. 1 ορίζει ότι <<το Συμβούλιο απαρτίζεται από ένα αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος έχει την εξουσία να δεσμεύει την κυβέρνηση τους κράτους μέλους που εκπροσωπεί και να ασκεί το δικαίωμα ψήφου>>.¹⁰⁷

Επομένως στο Συμβούλιο α) εκφράζεται η βούληση των κρατών μελών, β) κάθε κράτος μέλος εκφράζει ισότιμα τη βούληση του με ένα εκπρόσωπο, γ) ο εκπρόσωπος του κράτους μέλους πρέπει να είναι υπουργός ή αναπληρωτής υπουργός της κυβέρνησης του κράτους που εκπροσωπεί.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Βλ. Β.Γ. Τζέμος ό.π. 2009 σελ. 76

¹⁰⁷ Βασίλειος Α-Χριστιανός, Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010,2011, ISBN 978-960-272-777-5, σελ. 52-53

¹⁰⁸ Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.160

Παρόλο που αναφερόμαστε αφηρημένα για το <<Συμβούλιο>> στην πραγματικότητα πρόκειται για πολλά ειδικά Συμβούλια όπως το συμβούλιο γενικών υποθέσεων, εξωτερικών σχέσεων, οικονομικών και Δημοσιονομικών υποθέσεων, δικαιοσύνης και Εσωτερικών υποθέσεων, απασχόλησης, κοινωνικής πολιτικής, υγείας και καταναλωτών, ανταγωνιστικότητας, μεταφορών, τηλεπικοινωνίες και ενέργειας, γεωργίας και Αλιείας, περιβάλλοντος, παιδείας, νεολαίας, πολιτισμού και αθλητισμού.¹⁰⁹

5.2.Λειτουργία του Συμβουλίου

Κάθε κυβέρνηση μετέχει στις συνεδριάσεις του με ένα αντιπρόσωπο δηλαδή τον εκάστοτε αρμόδιο υπουργό. Δεν αποκλείεται να μετάσχουν περισσότεροι υπουργοί πράγμα που γίνεται αρκετές φορές, αλλά μόνο ο ένας έχει δικαίωμα ψήφου. Υπάρχουν περιπτώσεις που ένας υπουργός αντιπροσωπεύεται από κάποιο αρμόδιο δημόσιο λειτουργό αλλά αυτός δεν έχει δικαίωμα να ψηφίσει.¹¹⁰

Οι συνεδριάσεις του Συμβουλίου συγκαλούνται από τον πρόεδρο του ή ύστερα από αίτηση ενός μέλους του ή της επιτροπής. Η προεδρία του συμβουλίου εναλλάσσεται μεταξύ των κρατών μελών κάθε έξι μήνες κατά αλφαβητική σειρά. Η σειρά αντιστρέφεται κάθε έξι χρόνια ανά ζεύγη κρατών έτσι ώστε χώρες που προήδρευαν το Α΄ Εξάμηνο να προεδρεύουν το Β΄ εξάμηνο και αντίστροφα. Τούτο γίνεται για να μην μπορούν όλες οι χώρες να προεδρεύουν και στα δύο εξάμηνα γιατί η σημασία των θεμάτων που συζητούνται στο Α΄ Εξάμηνο είναι συνήθως μεγαλύτερη. Η χώρα που προεδρεύει στο συμβούλιο προεδρεύει και σε όλα τα δευτερεύοντα της κοινότητας καθώς επίσης και στις διάφορες επιτροπές. Το συμβούλιο συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του ή με Πρωτοβουλία του ιδίου ή ύστερα από αίτημα ενός άλλου μέλους ή της επιτροπής.¹¹¹

5.3.Αρμοδιότητες

Οι κεντρικές αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι εκτεταμένες και ρυθμίζονται στη ΣΕΕΛ στο Άρθρο 16 παρ. 1 της ΣΕΕ. Ειδικότερα το Συμβούλιο:

¹⁰⁹ Βλ. Ν. Μούσης, ό.π. 2001, σελ.41-43

¹¹⁰ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.43

¹¹¹ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.44

- Υπογράφει συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και άλλων χωρών σε διάφορους τομείς, όπως το εμπόριο, η ανάπτυξη, η αλιεία, το περιβάλλον, η επιστήμη, η τεχνολογία, οι μεταφορές.
- Ασκεί νομοθετική αρμοδιότητα και θεσπίζει τη νομοθεσία της ΕΕ. Μαζί με το Κοινοβούλιο έχουν από κοινού τον τελευταίο λόγο για τη νομοθεσία που προτείνει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεσμεύεται με τη νομοθεσία που το ίδιο έχει θεσπίσει.¹¹²
- Συντονίζει τις οικονομικές πολιτικές των χωρών μελών της ΕΕ οι οποίες έχουν αποφασίσει ότι επιθυμούν μια συνολική οικονομική πολιτική για την Ευρώπη, την οποία συντονίζουν οι υπουργοί Οικονομικών όλων των κρατών μελών. Περαιτέρω οι χώρες μέλη της ΕΕ έχουν θέσει ως στόχο τη δημιουργία περισσότερων θέσεων απασχόλησης καθώς και την αναβάθμιση της υγειονομικής περίθαλψης, της παιδείας και των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας ώστε να μπορέσουν να συμφωνήσουν στη θέσπιση κοινών στόχων αντλώντας τις εμπειρίες τους καθώς και χρήσιμα συμπεράσματα.¹¹³
- Ασκεί αποφασιστική αρμοδιότητα σε ζητήματα προϋπολογισμού καθ' ότι εγκρίνει τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ.
- Παρόλο που οι Εθνικές κυβερνήσεις διατηρούν τον έλεγχο στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας ωστόσο γίνεται συνεργασία με το ΕΣ χαράσσοντας μια κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας.
- Όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών της ΕΕ στη δικαιοσύνη τόσο το Συμβούλιο όσο και οι υπουργοί δικαιοσύνης καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες ώστε οι αποφάσεις που εκδίδονται από μια χώρα να έχουν ισχύει και σε άλλες χώρες της Ένωσης. Σχετικά με την αστυνόμευση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, οι υπουργοί εσωτερικών και δικαιοσύνης συντονίζουν την αστυνόμευση καθώς και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.¹¹⁴

5.4.Προεδρία Συμβουλίου

Το Συμβούλιο των Υπουργών διαθέτει μόνιμο πρόεδρο, τον ύπατο Εκπρόσωπο για την εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας της ΕΕ. Σε όλες τις άλλες συσκέψεις του

¹¹² Βλ. Α-Χριστιανός, ό.π. 2010,2011, σελ. 55

¹¹³ Βλ. <http://europa.eu>

¹¹⁴ Βλ. <http://europa.eu>

Συμβουλίου προεδρεύει ο αρμόδιος υπουργός της χώρας που ασκεί την εκ περιτροπής προεδρία της ΕΕ.¹¹⁵

Η προεδρία του Συμβουλίου είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή των κανονισμών και μεριμνά για την καλή διεξαγωγή των συζητήσεων. Μπορεί να λαμβάνει κάθε σκόπιμο μέτρο που χρειάζεται για την καλύτερη αξιοποίηση του χρόνου των συνεδριάσεων. Συγκεκριμένα μπορεί να καθορίζει τη σειρά εξέτασης των θεμάτων και τη διάρκεια των σχετικών συζητήσεων, να οργανώνει το χρόνο που αφιερώνετε σε ένα συγκεκριμένο σημείο ιδίως περιορίζοντας το χρόνο ομιλίας των συμμετεχόντων ή καθορίζοντας τη σειρά που μπορούν να λάβουν το λόγο, περιορίζει την εξέταση ενός συγκεκριμένου σημείου, ζητά από τις αντιπροσωπείες να υποβάλουν εγγράφως τις προτάσεις τους καθώς και να έχουν ταυτόσημες ή παρόμοιες θέσεις για συγκεκριμένο κείμενο που να εκφράζει την κοινή τους θέση πριν από τη συνεδρίαση.¹¹⁶

Η Προεδρία του Συμβουλίου έχει τη δυνατότητα να διοργανώνει άτυπες συνόδους του Συμβουλίου. Στόχος των συνόδων αυτών είναι ο κοινός προβληματισμός και η ανταλλαγή απόψεων με τη μεγαλύτερη δυνατή ελευθερία. Μολαταύτα, οιοσδήποτε αποφάσεις λαμβάνονται ή συμπεράσματα που υιοθετούνται κατά τις άτυπες συνόδους, θα πρέπει να επιβεβαιώνονται από μια επίσημη σύνοδο του Συμβουλίου.

5.5.Γενική Γραμματεία

Η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου με άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ παρέχει υλικοτεχνική υποστήριξη και αναλαμβάνει την πρακτική οργάνωση των συνεδριάσεων (μεταξύ άλλων αίθουσες συνεδριάσεων, παραγωγή και μετάφραση εγγράφων) ετοιμάζει σχέδια ημερησίων διατάξεων, εκθέσεων, σημειωμάτων και πρακτικών των συνεδριάσεων σε όλα τα επίπεδα. Παρέχει συμβουλές και βοηθά στο συντονισμό των εργασιών του Συμβουλίου και του ΕΣ, μεταξύ άλλων όσον αφορά την υλοποίηση του 18άμηνου προγράμματος του Συμβουλίου υποστηρίζει την προεδρία του Συμβουλίου κατά τις διαπραγματεύσεις που διεξάγονται εντός του Συμβουλίου. Όταν είναι αναγκαίο, η ΓΓΣ αναλαμβάνει επίσης την πρακτική οργάνωση συνεδριάσεων υψηλού επιπέδου με αρχηγούς κρατών και κυβέρνησης ή με πρέσβεις χωρών εκτός ΕΕ.

¹¹⁵Για παράδειγμα, όταν την προεδρία ασκεί η Κύπρος, σε όλα τα Συμβούλια Οικονομικών προεδρεύει ο Κύπριος υπουργός Οικονομικών.

¹¹⁶Βλ. Ν. Σκανδάμης, ό.π. 2003, σελ.18.

Επιπλέον, η Νομική Υπηρεσία της ΓΓΣ παρέχει γνωμοδοτήσεις στο Συμβούλιο και στις επιτροπές του προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι πράξεις του Συμβουλίου είναι νόμιμες και ορθά διατυπωμένες. Εκπροσωπεί επίσης το Συμβούλιο σε δικαστικές διαδικασίες ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, του Γενικού Δικαστηρίου και του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης.¹¹⁷

5.6.Λήψη Αποφάσεων-Ψηφοφορία

Ανάλογα με το υπό συζήτηση θέμα το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του.¹¹⁸ Οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται ως εξής:¹¹⁹

- Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο: 29 ψήφοι
 - Ισπανία και Πολωνία: 27
 - Ρουμανία: 14
 - Κάτω Χώρες: 13
 - Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Ελλάδα, Ουγγαρία και Πορτογαλία: 12
 - Αυστρία, Βουλγαρία και Σουηδία: 10
 - Κροατία, Δανία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Σλοβακία και Φινλανδία: 7
 - Κύπρος, Εσθονία, Λετονία, Λουξεμβούργο και Σλοβενία: 4
 - Μάλτα: 3
- Σύνολο: 352

Για τις ψηφοφορίες στο Συμβούλιο ισχύει ο κανόνας της "ειδικής πλειοψηφίας". Ειδική πλειοψηφία επιτυγχάνεται όταν: η πλειονότητα των 28 χωρών μελών της ΕΕ ψηφίζει υπέρ (ορισμένες φορές είναι απαραίτητη η πλειοψηφία των δύο τρίτων) λαμβάνονται τουλάχιστον 260 από τις 352 ψήφους. Ένα μέλος του Συμβουλίου μπορεί επίσης να ζητήσει να ελεγχθεί κατά πόσο η πλειοψηφία αντιπροσωπεύει το 62% τουλάχιστον του συνολικού πληθυσμού. Εάν αυτό δεν ισχύει, η πρόταση δεν μπορεί να εγκριθεί.¹²⁰ Από το 2014 έχει εφαρμοστεί ένα σύστημα που είναι γνωστό ως "σύστημα ψηφοφορίας με διπλή πλειοψηφία".

Για την έγκριση μιας πρότασης, θα είναι απαραίτητη η στήριξή της από δύο είδη πλειοψηφίας: την πλειοψηφία των χωρών (τουλάχιστον 15) και την πλειοψηφία του

¹¹⁷ <http://www.consilium.europa.eu/council/what-does-the-gsc-do?lang=el>

¹¹⁸ Βλ. Επίσημη ΕΕΕ αρ. C 321 Ε/, ημερομηνίας 29.12.2006, Άρθρο 205, σελ 136

¹¹⁹ <http://www.consilium.europa.eu/council/what-does-the-gsc-do?lang=el>

¹²⁰ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 232

συνολικού πληθυσμού της ΕΕ (οι χώρες που ψηφίζουν υπέρ πρέπει να αντιπροσωπεύουν το 65% τουλάχιστον του πληθυσμού της ΕΕ).¹²¹

Στις ψηφοφορίες που αφορούν θέματα ιδιαίτερης σημασίας για τα κράτη μέλη, όπως η επέκταση της κοινότητας με την είσοδο νέων μελών, ασφάλεια, οι εξωτερικές υποθέσεις και η φορολογία, οι αποφάσεις του Συμβουλίου πρέπει να είναι ομόφωνες.¹²²

5.7.Ομοφωνία

Στη διακυβερνητική διάσκεψη της Νίκαιας επιχειρήθηκε η περικοπή αρκετών περιπτώσεων λήψης απόφασης με ομοφωνία. Εξαιτίας όμως των αντιρρήσεων κάποιων χωρών η ομοφωνία διατηρήθηκε σε θέματα που αφορούν την κοινωνική πολιτική και πολιτική περιβάλλοντος καθώς και σε θέματα φορολογικής εναρμόνισης. Η λήψη αποφάσεων με ομοφωνία από το Συμβούλιο διατηρήθηκε και σε ορισμένα θέματα εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης όπως για τη σύναψη συμφωνίας στο πεδίο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ), για τη σύναψη συμφωνίας ‘‘σε τομέα στον οποίο απαιτείται ομοφωνία για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων, καθώς και προκειμένου περί συμφωνιών σύνδεσης της Κοινότητας με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς’’¹²³ καθώς και για την ένταξη νέων κρατών μελών.¹²⁴

5.8.Η διεξαγωγή των συνεδριάσεων

Οι συνεδριάσεις του Συμβουλίου εμφανίζουν μεγάλες ομοιότητες μεταξύ τους σε όλα τα επίπεδα. Στις ομάδες εργασίας συμμετέχουν συνήθως τουλάχιστον 100 άτομα και στις συνεδριάσεις των υπουργών περίπου 150. Γίνονται σε μεγάλες αίθουσες και στο ένα άκρο ή στην μια πλευρά του τραπέζιου των διαπραγματεύσεων κάθεται η προεδρία.¹²⁵ Στο άλλο άκρο ή στην άλλη πλευρά του τραπεζιού κάθονται οι εκπρόσωποι της επιτροπής. Ανάμεσα στην προεδρία και στην επιτροπή κάθονται οι εκπρόσωποι των κρατών μελών και οι εθνικές

¹²¹ http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/council-eu/index_el.htm

¹²² Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.45

¹²³ Δεν απαιτείται όμως ομοφωνία για την προσωρινή εφαρμογή ή αναστολή της εφαρμογής της συμφωνίας με το παραπάνω περιεχόμενο.

¹²⁴ Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.175

¹²⁵ Επικεφαλής της αντιπροσωπίας της είναι η ανώτερη προσωπικότητα που είναι παρούσα από τη χώρα που ασκεί την προεδρία.

αντιπροσωπίες. Η αντιπροσωπία της χώρας που ασκεί την προεδρία κάθεται δεξιά του προέδρου, όχι όμως μαζί του.¹²⁶

5.9.Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων (Coreper)

Η Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων η οποία είναι γνωστή ως Coreper¹²⁷ έχει ως έργο την προετοιμασία των εργασιών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από τους πρέσβεις των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και έχει ως έργο την προετοιμασία των θεμάτων για τη λήψη αποφάσεων από το Συμβούλιο. Την προεδρία της ασκεί το κράτος μέλος που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου.¹²⁸

Η Coreper κατέχει κεντρική θέση στο κοινοτικό σύστημα λήψης αποφάσεων όπου είναι ταυτόχρονα αρχή διαλόγου,¹²⁹ και πολιτικού ελέγχου όπως προσανατολισμού και εποπτείας των εργασιών των ομάδων εμπειρογνομόνων. Είναι επιφορτισμένη να εξετάζει προηγουμένως τους φακέλους που περιέχονται στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου. Στο επίπεδο των εργασιών της, καταβάλλει προσπάθειες για την επίτευξη συμφωνίας σε κάθε περίπτωση ενώ σε αντίθετη περίπτωση, μπορεί να υποβάλει κατευθύνσεις στο Συμβούλιο.¹³⁰

5.10.Λειτουργία (Coreper)

Για όλα τα θέματα για τα οποία υπάρχει σύμφωνη γνώμη εγγράφονται στην ημερήσια διάταξη ξεχωριστά ως σημεία Α και εγκρίνονται στην αρχή της συνεδρίασης χωρίς συζήτηση. Βέβαια τα μέλη του Συμβουλίου είναι ελεύθερα να ζητήσουν τη συζήτηση ενός τέτοιου θέματος, αλλά το θέμα αναβάλλεται και έρχεται στην επόμενη συνεδρίαση ως σημείο Β δηλαδή θέμα που πρέπει να συζητηθεί. Ως σημεία Β εγγράφονται και όλα τα θέματα για τα οποία δεν υπάρχει ομοφωνία στην Επιτροπή μόνιμων αντιπροσώπων ή για τα οποία κάποιο μέλος της Επιτροπής αυτής ζητά να συζητηθεί στο Συμβούλιο.¹³¹

Το Coreper συνέρχεται κάθε εβδομάδα σε δύο επίπεδα: την Coreper I, που αποτελείται από τους αναπληρωτές μόνιμους αντιπροσώπους και καλύπτει θέματα τεχνικού χαρακτήρα, και την Coreper II, που αποτελείται από τους πρέσβεις και ασχολείται με θέματα πολιτικού,

¹²⁶ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 236

¹²⁷ Άρθρο 240 της συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΣΛΕΕ

¹²⁸ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.48

¹²⁹ Μεταξύ των μόνιμων αντιπροσώπων και καθενός από αυτούς με την κυβέρνησή του

¹³⁰ Βλ. http://europa.eu/legislation_summaries/glossary/coreper_el.htm

¹³¹ Βλ. Α. Γεωργακόπουλος, ό.π. 1995, σελ.49

εμπορικού, οικονομικού ή θεσμικού χαρακτήρα. Οι αρμοδιότητες της Coreper εφαρμόζονται σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων του Συμβουλίου εκτός από τα γεωργικά ζητήματα για τα οποία η ειδική επιτροπή γεωργίας προετοιμάζει τους φακέλους του Συμβουλίου Γεωργίας. Υπό την επίβλεψη των Coreper λειτουργούν οι επιτροπές που θεσμοθετήθηκαν από τις Συνθήκες καθώς και 150 περίπου μόνιμες ομάδες εργασίας. Οι Coreper δεν μπορούν να υποκαταστήσουν το Συμβούλιο στη λήψη αποφάσεων.¹³²

¹³² Βλ. Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, ό.π. 2007, σελ.184

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Εικόνα 6: Το Σύμβολο του Ευρώ

6.1.Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) εδρεύει στη Φρανκφούρτη της Γερμανίας. Διαχειρίζεται την αγοραστική δύναμη του ευρώ, δηλαδή το ενιαίο νόμισμα της ΕΕ, και διαφυλάσσει τη σταθερότητα των τιμών στην ΕΕ. Η ΕΚΤ είναι η πλέον αρμόδια για τη χάραξη και την εφαρμογή της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής της Ένωσης. Είναι υπεύθυνη για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ και ηγείται της στενής συνεργασίας μεταξύ των κεντρικών τραπεζών της ευρωζώνης, δηλαδή των χωρών της ΕΕ που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Η συνεργασία στο πλαίσιο αυτής της μικρότερης ομάδας τραπεζών αποκαλείται "ευρωσύστημα".¹³³

6.2.Η ίδρυση της Τράπεζας

Τη δεκαετία του 1990 η ΕΕ είχε προχωρήσει στην οικοδόμηση της ΟΝΕ και ο τρόπος λειτουργίας και η θεσμική της δομή ήταν κάτι που συζητιόταν πάρα πολύ τότε. Ένα από τα θέματα που συζητιόταν εκτενώς, ήταν ποια θα έπρεπε να είναι η ισορροπία μεταξύ πολιτικών και τραπεζιτών στον καθορισμό των πολιτικών που απαιτούσε το σύστημα του κοινού

¹³³http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/ecb/index_el.htm

νομίσματος. Οι απόψεις επί του θέματος ήταν πάρα πολλές αλλά οι εθνικές κυβερνήσεις είχαν συμφωνήσει από το αρχικό στάδιο των συζητήσεων. Συμφωνήθηκε στην ΣΕΕΜ ότι οι τραπεζίτες θα ήταν υπεύθυνοι για την καθημερινή διαχείριση των κοινών νομισματικών πολιτικών και ότι οι τελευταίοι δεν θα είχαν απόλυτη ελευθερία κινήσεων αλλά θα υπόκειντο έστω και γενικά σε κάποιου είδους πολιτική καθοδήγηση και λογοδοσία. Το αποτέλεσμα των συζητήσεων την τότε δεκαετία ήταν να δημιουργηθεί μια πολύπλοκη δομή για την ΟΝΕ και η λειτουργία της ΕΚΤ.¹³⁴

6.3.Λειτουργία Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Σύμφωνα με το άρθρο 282, παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΚΤ έχει νομική προσωπικότητα και είναι ανεξάρτητη κατά την άσκηση των εξουσιών της και τη διαχείριση των οικονομικών της. Μπορεί και θεσπίζει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των καθηκόντων της και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει την έκδοση του ευρώ. Η ΕΚΤ μπορεί να αποκτά ή να διαθέτει κινητή ή ακίνητη περιουσία καθώς και να είναι διάδικος.¹³⁵

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες συγκροτούν το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ συγκροτούν το Ευρωσύστημα και ασκούν τη νομισματική πολιτική της Ένωσης.

6.4.Αρμοδιότητες

Η ΕΚΤ καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκπλήρωση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο Ευρωσύστημα. Χαράσσει νομισματική πολιτική για τη ζώνη του ευρώ λαμβάνοντας αποφάσεις σχετικά με τους στόχους της νομισματικής πολιτικής, τα βασικά επιτόκια, την προσφορά διαθεσίμων στο Ευρωσύστημα, καθώς και τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή των εν λόγω αποφάσεων.

136

¹³⁴ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 341

¹³⁵ Βλ. Επίσημη ΕΕΕ αρ. C 326/233, ημερομηνίας 26.10.2012, Άρθρο 9, σελ 66

¹³⁶ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 238-340

6.5.Το Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ απαρτίζεται από τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ.¹³⁷

6.6.Δικαίωμα Ψήφου Διοικητικού Συμβουλίου¹³⁸

Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ έχει το δικαίωμα μιας ψήφου. Από την ημερομηνία που ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου υπερβαίνει τα 21, κάθε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής έχει μία ψήφο, ο δε αριθμός των διοικητών με δικαίωμα ψήφου ανέρχεται σε 15. Τα δικαιώματα ψήφου των τελευταίων διατίθενται και ασκούνται εκ περιτροπής κατά τα ακόλουθα:

A) Από την ημερομηνία που ο αριθμός των διοικητών θα υπερβεί τους 15 και έως ότου ανέλθει σε 22, αυτοί κατανέμονται σε δύο ομάδες, βάσει κατάταξης με κριτήριο το μέγεθος του μεριδίου συμμετοχής του κράτους μέλους της οικείας εθνικής κεντρικής τράπεζας στο συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς και στη συνολική συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ. Στα μερίδια συμμετοχής στο συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς και στη συνολική συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων αποδίδεται στάθμιση 5/6 και 1/6, αντίστοιχα. Η πρώτη ομάδα αποτελείται από πέντε διοικητές και η δεύτερη ομάδα από τους υπόλοιπους διοικητές. Η συχνότητα με την οποία οι διοικητές της πρώτης ομάδας απολαύουν δικαιώματος ψήφου δεν θα είναι μικρότερη της συχνότητας με την οποία απολαύουν του εν λόγω δικαιώματος οι διοικητές της δεύτερης ομάδας. Με την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου, στην πρώτη ομάδα διατίθενται τέσσερα δικαιώματα ψήφου και στη δεύτερη ομάδα ένδεκα δικαιώματα ψήφου,

B) Από την ημερομηνία που ο αριθμός των διοικητών θα ανέλθει σε είκοσι δύο, αυτοί κατανέμονται σε τρεις ομάδες, βάσει κατάταξης σύμφωνα με τα προαναφερθέντα κριτήρια. Στην πρώτη ομάδα, η οποία αποτελείται από πέντε διοικητές, διατίθενται τέσσερα δικαιώματα ψήφου. Στη δεύτερη ομάδα, η οποία αποτελείται από το ήμισυ του συνολικού αριθμού των

¹³⁷ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Άρθρο 283 παρ. 1

¹³⁸ Βλ. Επίσημη ΕΕΕ αρ. C 326/233, ημερομηνίας 26.10.2012, Άρθρο 10, σελ 66-67

διοικητών, στρογγυλοποιούμενο προς τα άνω στον πλησιέστερο ακέραιο, κατά περίπτωση, διατίθενται οκτώ δικαιώματα ψήφου.

Γ) Στην τρίτη ομάδα, η οποία αποτελείται από τους υπόλοιπους διοικητές, διατίθενται τρία δικαιώματα ψήφου,¹³⁹ 1) εντός κάθε ομάδας, οι διοικητές έχουν δικαίωμα ψήφου για ίσο χρόνο, 2) για τον υπολογισμό των μεριδίων συμμετοχής στο συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς εφαρμόζεται το άρθρο 29.2. Η συνολική συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων υπολογίζεται σύμφωνα με το στατιστικό πλαίσιο που ισχύει στην Ένωση κατά το χρόνο του εν λόγω υπολογισμού, 3) το μέγεθος ή/και η σύνθεση των ομάδων προσαρμόζονται βάσει των παραπάνω αρχών, με κάθε αναπροσαρμογή του συνολικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τιμές αγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 29.3, ή αύξηση του αριθμού των διοικητών,

Δ) Το διοικητικό συμβούλιο, αποφασίζοντας με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνόλου των μελών του, ήτοι των μελών με και χωρίς δικαίωμα ψήφου, λαμβάνει κάθε απαραίτητο μέτρο προς εφαρμογή των παραπάνω αρχών και δύναται να αναβάλλει την έναρξη λειτουργίας του συστήματος της εκ περιτροπής άσκησης δικαιώματος ψήφου, έως ότου ο αριθμός των διοικητών υπερβεί τους δέκα οκτώ.

Προκειμένου να γίνει ψηφοφορία στο διοικητικό συμβούλιο, απαιτείται απαρτία των δύο τρίτων των μελών με δικαίωμα ψήφου. Αν δεν υπάρχει απαρτία, ο πρόεδρος μπορεί να συγκαλέσει έκτακτη συνεδρίαση στην οποία οι αποφάσεις μπορούν να λαμβάνονται χωρίς την ανωτέρω αναφερόμενη απαρτία.¹⁴⁰

6.7.Η εκτελεστική Επιτροπή της ΕΚΤ

Η εκτελεστική επιτροπή είναι υπεύθυνη για τα τρέχοντα θέματα της ΕΚΤ. Απαρτίζεται από τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τέσσερα άλλα μέλη. Ο πρόεδρος, ο αντιπρόεδρος και τα λοιπά μέλη της εκτελεστικής επιτροπής διορίζονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα, από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το οποίο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, κατά σύσταση του Συμβουλίου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ. Η

¹³⁹ Βλ. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης C 326/233, 26.10.2012

¹⁴⁰ Βλ. Ν. Σκανδάμης, ό.π. 2003, σελ.506

θητεία τους είναι οκταετής και μη ανανεώσιμη.¹⁴¹ Μόνον υπήκοοι κράτους μέλους μπορούν να γίνουν μέλη της εκτελεστικής επιτροπής. Τα μέλη ασκούν τα καθήκοντά τους σε βάση πλήρους απασχόλησης και κανένα μέλος δεν αναλαμβάνει οιαδήποτε άλλη απασχόληση, επικερδή ή μη, εκτός εάν κατ' εξαίρεση του δοθεί η άδεια από το Διοικητικό Συμβούλιο. Κάθε μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής που παρίσταται αυτοπροσώπως στις συνεδριάσεις έχει δικαίωμα μιας ψήφου. Εκτός από τις περιπτώσεις όπου προβλέπεται διαφορετικά, η Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει με απλή πλειοψηφία των ψήφων ενώ σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερिσχύει η ψήφος του προέδρου.¹⁴² Ο χρόνος των συνεδριάσεων της Εκτελεστικής Επιτροπής αποφασίζεται μετά από πρόταση του προέδρου. Ο πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί την επιτροπή όποτε κρίνει αναγκαίο.¹⁴³

6.7.1.Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής

Προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου. Θέτει σε εφαρμογή τη νομισματική πολιτική της ζώνης του ευρώ σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και προς τούτο παρέχει τις απαραίτητες οδηγίες προς τις Εθνικές ΚΤ της ζώνης του ευρώ. Διαχειρίζεται τις καθημερινές εργασίες της ΕΚΤ. Ασκει ορισμένες αρμοδιότητες που της εκχωρούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων κανονιστικής φύσεως.¹⁴⁴

6.8. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει συνήθως δύο φορές τον μήνα στο κτίριο Eurotower στη Φραγκφούρτη της Γερμανίας. Κατά την πρώτη συνεδρίαση κάθε μήνα, το Διοικητικό Συμβούλιο αξιολογεί τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις και λαμβάνει τη μηνιαία απόφασή του για τη νομισματική πολιτική. Κατά τη δεύτερη συνεδρίασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο συζητά κυρίως θέματα που αφορούν άλλα καθήκοντα και αρμοδιότητες της ΕΚΤ και του Ευρωσυστήματος.¹⁴⁵

¹⁴¹ Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης Άρθρο 283 παρ. 2

¹⁴² Βλ. Επίσημη ΕΕΕ αρ. C 326/233, ημερομηνίας 26.10.2012, Άρθρο 11, σελ 68

¹⁴³ Εσωτερικός Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Εκτελεστική Επιτροπή Άρθρο 6

¹⁴⁴ Βλ. <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/eb/html/index.el.html>

¹⁴⁵ <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/govc/html/index.el.html>

6.9.Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο της ΕΚΤ, τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών των 28 κρατών μελών της ΕΕ. Με άλλα λόγια, το Γενικό Συμβούλιο περιλαμβάνει αντιπροσώπους από τις 18 χώρες της ζώνης του ευρώ και από τις 10 χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ. Τα υπόλοιπα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ και ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορούν να συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου, αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου.¹⁴⁶

6.9.1.Αρμοδιότητες Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο¹⁴⁷ μπορεί να χαρακτηριστεί ως "μεταβατικό" όργανο καθ' ότι

- Συμβάλλει στις συμβουλευτικές λειτουργίες της ΕΚΤ,
- Στη συλλογή στατιστικών πληροφοριών,
- Στην προετοιμασία των ετήσιων εκθέσεων της ΕΚΤ,
- Στη θέσπιση των κανόνων που είναι αναγκαίοι για την τυποποίηση της λογιστικής παρακολούθησης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις πράξεις των Εθνικών ΚΤ,
- Στη λήψη μέτρων που αφορούν τον καθορισμό της κλείδας κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ,
- Στη θέσπιση των όρων απασχόλησης του προσωπικού της ΕΚΤ και
- Στις απαραίτητες προετοιμασίες για τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων των "κρατών μελών με παρέκκλιση" έναντι του ευρώ.

Σύμφωνα με το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το Γενικό Συμβούλιο θα διαλυθεί όταν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ θα έχουν υιοθετήσει το ενιαίο νόμισμα.¹⁴⁸

¹⁴⁶ Βλ. <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/genc/html/index.el.html>

¹⁴⁷ Έχει αναλάβει την εκτέλεση των καθηκόντων που ασκούσε πρωτότερα το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα και τα οποία οφείλει να ασκεί η ΕΚΤ κατά το Τρίτο Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, εφόσον υπάρχουν κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ.

¹⁴⁸ Βλ. <https://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/decisions/genc/html/index.el.html>

6.10.Πολιτική ανεξαρτησία ΕΚΤ

Η ανεξαρτησία της ΕΚΤ συντελεί στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από την εκτενή θεωρητική ανάλυση και τα εμπειρικά στοιχεία σχετικά με την ανεξαρτησία των κεντρικών τραπεζών. Η ανεξαρτησία της ΕΚΤ καθορίζεται στο θεσμικό πλαίσιο για την ενιαία νομισματική . Ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψης αποφάσεων των ιδρυμάτων αυτών δεν μπορεί να ζητεί ή να δέχεται υποδείξεις από όργανα ή οργανισμούς της ΕΕ, από οποιαδήποτε κυβέρνηση κρατους μέλους της ΕΕ ή από οποιονδήποτε άλλον οργανισμό. Τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ, καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών, πρέπει να τηρούν την αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ. ¹⁴⁹

6.11.Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών(ΕΣΚΤ)

Βασικός στόχος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Ως εκ τούτου με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Ένωση, προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Ένωση. Το ΕΣΚΤ ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που ευνοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων. ¹⁵⁰

6.11.1.Βασικά καθήκοντα ΕΣΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 127 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, τα βασικά καθήκοντα του Ευρωσυστήματος είναι:

- 1) η χάραξη και η εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής για τη ζώνη του ευρώ,
- 2) η διενέργεια πράξεων συναλλάγματος,
- 3) η κατοχή και η διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών της ζώνης του ευρώ (διαχείριση χαρτοφυλακίων),
- 4) η προώθηση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών.
- 5) η Έγκριση για την έκδοση τραπεζογραμματίων εντός της ζώνης του ευρώ.

¹⁴⁹Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Λουξεμβούργο 2010) ISBN 978-92-824-2576-3 σελ. 105 Άρθρο 130

¹⁵⁰Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Λουξεμβούργο 2010) ISBN 978-92-824-2576-3 σελ. 102 Άρθρο 127

- 6) Η συλλογή στατιστικών στοιχείων και πληροφορίες σε συνεργασία με τις ΕθνΚΤ, για την εκπλήρωση των καθηκόντων του ΕΣΚΤ, είτε από τις εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς φορείς.
- 7) Η συμβολή για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και του χρηματοπιστωτικού συστήματος.
- 8) Η συνεργασία σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο και η διατήρηση καλών σχέσεων με αντίστοιχα όργανα, οργανισμούς και φορείς¹⁵¹

¹⁵¹ Βλ. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Λουξεμβούργο 2010) ISBN 978-92-824-2576-3 σελ. 102 Άρθρο 127

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εικόνα 7: Λογότυπο Ελεγκτικού Συνεδρίου

7.1.Εισαγωγή

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο είναι ο εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ από την ίδρυσή του τον Οκτώβριο του 1977 και έχει έδρα το Λουξεμβούργο. Η ΣΕΕΜ ενίσχυσε τη θέση του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναβαθμίζοντας του σε πλήρες όργανο της Κοινότητας.¹⁵² Εξ αρχής, στόχος του ΕΕΣ ήταν πάντοτε να βελτιώνει τον τρόπο διαχείρισης των οικονομικών της Ένωσης και να συμβάλλει στη δημόσια λογοδοσία όσον αφορά τα έσοδα και τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, μέσω διασφάλισης και συμβουλών. Είναι η “Δημοσιονομική Συνείδηση” της κοινότητας και έχει αποστολή να βοηθά το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο στον έλεγχο που ασκούν κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού.¹⁵³

¹⁵² Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 344

¹⁵³ Ιωάννης Ελ. Κοιμτζόγλου, Στοιχεία Δημόσιου Δικαίου, εκδόσεις Σακκούλα 2001, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, ISBN 960-301-603-9, σελ. 206

7.2.Αποστολή του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου

Αποστολή του ΕΕΣ είναι να συμβάλλει στη βελτίωση της δημοσιονομικής διαχείρισης της ΕΕ να προάγει τη λογοδοσία και τη διαφάνεια και να ενεργεί ως ο ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της ΕΕ. Ως ο ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ, το ΕΕΣ ελέγχει ότι τα κεφάλαια της ΕΕ καταχωρίζονται ορθά και ότι εισπράττονται και δαπανώνται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, επιτυγχάνοντας την αξιοποίησή τους κατά τον βέλτιστο από οικονομική άποψη τρόπο.¹⁵⁴

7.3.Μέλη και Οργάνωση

Το ΕΕΣ αριθμεί τόσα μέλη όσα είναι και τα κράτη μέλη του. Κάθε μέλος διορίζεται από το Συμβούλιο Υπουργών με ειδική πλειοψηφία. Κατά το χρόνο διορισμού τους τα μέλη του ΕΕΣ πρέπει να υπηρετούν ή να έχουν υπηρετήσει σε όργανα εξωτερικού ελέγχου της χώρας τους ή να διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα υπό άλλη ιδιότητα. Ο διορισμός τους γίνεται για περίοδο 6 ετών και η θητεία τους είναι ανανεώσιμη με την προϋπόθεση ότι θα ασκούν τα καθήκοντα τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το συμφέρον της Κοινότητας.¹⁵⁵

Το ΕΕΣ έχει περίπου 800 υπαλλήλους, συμπεριλαμβανομένων των μεταφραστών, των διοικητικών υπαλλήλων, καθώς και των ελεγκτών. Οι ελεγκτές χωρίζονται σε "ομάδες ελέγχου" ενώ στα καθήκοντα τους είναι να εκπονούν σχέδια εκθέσεων επί των οποίων αποφασίζει το ΕΕΣ.¹⁵⁶

7.4.Τμήματα και επιτροπές

Το ΕΕΣ είναι οργανωμένο σε πέντε Τμήματα, σε καθένα από τα οποία τοποθετούνται Μέλη και ελεγκτικό προσωπικό. Τα Μέλη κάθε Τμήματος εκλέγουν μεταξύ τους τον πρόεδρο του Τμήματος, για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης.

Υπάρχουν τέσσερα Τμήματα αρμόδια για τον έλεγχο των διαφόρων τομέων δαπανών και εσόδων της ΕΕ, καθώς και ένα οριζόντιο Τμήμα, γνωστό ως Τμήμα CEAD (Coordination,

¹⁵⁴ <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/MissionObjectives.aspx>

¹⁵⁵ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 345

¹⁵⁶ http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/court-auditors/index_el.htm

Evaluation, Assurance and Development), αρμόδιο για τον συντονισμό, την αξιολόγηση, τη διασφάλιση και την ανάπτυξη.

7.4.1. Τομείς Αρμοδιότητας Τμημάτων

Κάθε Τμήμα έχει δύο τομείς αρμοδιότητας : 1) εγκρίνει ειδικές εκθέσεις, ειδικές ετήσιες εκθέσεις και γνώμες και 2) καταρτίζει τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης, προς έγκριση από την ολομέλεια του Συνεδρίου. Η διοικητική επιτροπή αποτελείται από τους προέδρους των Τμημάτων και τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συμβουλίου και μπορεί να ασχολείται με όλα τα διοικητικά θέματα και τις αποφάσεις σχετικά με ζητήματα επικοινωνίας και στρατηγικής.¹⁵⁷

7.5. Υποχρεώσεις Μελών

Τα μέλη του ΕΕΣ κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους μπορούν να ζητούν ούτε να δέχονται υποδείξεις από καμιά κυβέρνηση και από κανένα οργανισμό ενώ είναι υποχρεωμένα να απέχουν από κάθε ασυμβίβαστη ενέργεια σε σχέση με τα καθήκοντα τους. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους και μετά την αποχώρησή τους αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη θέση τους, ιδίως τις υποχρεώσεις εντιμότητας και διακριτικότητας ως προς την αποδοχή μετά την αποχώρησή τους, ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Κατά τη διάρκεια της θητείας τους τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν μπορούν να ασκούν καμία επαγγελματική δραστηριότητα αμειβόμενη ή όχι.¹⁵⁸

7.6. Πρόεδρος Ελεγκτικού Συνεδρίου

Ο Πρόεδρος του ΕΕΣ εκλέγεται από τα μέλη του και έχει θητεία 3 χρόνια και είναι ανανεώσιμη.¹⁵⁹ Το Συνέδριο προβαίνει στην εκλογή του Προέδρου με μυστική ψηφοφορία, τις ημέρες που προηγούνται πριν από τη λήξη της θητείας του Προέδρου εν ενεργεία ενώ σε περίπτωση που διακοπεί η θητεία του Προέδρου πριν την κανονική λήξη των καθηκόντων του γίνεται αντικατάσταση του η οποία περιορίζεται στο υπόλοιπο της περιόδου.¹⁶⁰

¹⁵⁷ <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/Structure.aspx>

¹⁵⁸ Βλ. Ν. Σκανδάμης, ό.π. 2003, σελ. 493-494

¹⁵⁹ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 345

¹⁶⁰ Εσωτερικό Κανονισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Οργάνωση Συνεδρίου, ημερ. 31-01-2002, Άρθρο 9.

7.6.1.Καθήκοντα Προέδρου

Ο Πρόεδρος του ΕΕΣ έχει τα ακόλουθα καθήκοντα:

- Συγκαλεί και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του σώματος και εξασφαλίζει την καλή διεξαγωγή των συζητήσεων,
- Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Συνεδρίου
- Εξακριβώνει την καλή λειτουργία των υπηρεσιών καθώς και τη χρηστή διαχείριση των διαφόρων δραστηριοτήτων του Συνεδρίου
- Ορίζει υπάλληλο στον οποίο ανατίθεται η εκπροσώπηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε όλες τις διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων στις οποίες είναι διάδικος το Συνέδριο
- Εκπροσωπεί το Ελεγκτικό Συνέδριο σε όλες τις εξωτερικές του σχέσεις και κυρίως στις σχέσεις του με την αρμόδια για την απαλλαγή αρχή, με τα άλλα όργανα της Κοινότητας και με τα όργανα ελέγχου των κρατών μελών
- Μπορεί να μεταβιβάσει το σύνολο ή μέρος των καθηκόντων του σε ένα ή περισσότερα μέλη.¹⁶¹

7.7.Καθήκοντα Ελεγκτικού Συνεδρίου

Τα καθήκοντα του ΕΕΣ είναι κυρίως ελεγκτικού και γνωμοδοτικού χαρακτήρα και ως εκ τούτου διαθέτει σημαντικές δυνατότητες πρόσβασης και έλεγχου σε κοινοτικές και εθνικές πληροφορίες.¹⁶² Κύριο καθήκον του ΕΕΣ είναι να ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Ένωσης. Ελέγχει επίσης τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και εξόδων κάθε λοιπού οργάνου ή οργανισμού ιδρυομένου από την Ένωση, στο βαθμό που η ιδρυτική πράξη δεν αποκλείει τον έλεγχο αυτό.

Τα ευρήματα των ελέγχων του ΕΕΣ δημοσιεύονται στην ΕΕΕΕ. Ο έλεγχος της νομιμότητας των εσόδων και εξόδων διενεργείται βάσει των ποσών που βεβαιώνονται ως οφειλόμενα και των ποσών που πράγματι καταβάλλονται στην Ένωση και βάσει των αναλυθεισών υποχρεώσεων και των πραγματοποιηθεισών πληρωμών.

Η πραγματοποίηση του ελέγχου γίνεται βάσει εγγράφων ή επιτόπου στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης, στις εγκαταστάσεις κάθε λοιπού οργάνου ή οργανισμού που

¹⁶¹Εσωτερικό Κανονισμός Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Οργάνωση Συνεδρίου, ημερ. 31-01-2002, Άρθρο 10

¹⁶²Γ.-Ε.Φ.Καλαβρός-Θ.Γ.Γεωργόπουλος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αθήνα 2013, σελ.157

διαχειρίζεται έσοδα ή έξοδα για λογαριασμό της Ένωσης καθώς και στα κράτη μέλη. Ο έλεγχος στα κράτη μέλη ασκείται σε συνεργασία με τα εθνικά ελεγκτικά όργανα, ή, εάν αυτά δεν έχουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες, με τις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες. Το ΕΕΣ και τα εθνικά ελεγκτικά όργανα των κρατών μελών συνεργάζονται με πνεύμα εμπιστοσύνης, διατηρώντας παράλληλα την ανεξαρτησία τους. Τα όργανα αυτά ή οι υπηρεσίες αυτές γνωρίζουν στο ΕΕΣ εάν προτίθενται να συμμετάσχουν στον έλεγχο.

Το ΕΕΣ έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για τον έλεγχο των εξόδων και εσόδων της Ένωσης τα οποία διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Κάθε χρόνο το ΕΕΣ καταρτίζει ετήσια έκθεση μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους. Η έκθεση αυτή διαβιβάζεται στα άλλα θεσμικά όργανα της Ένωσης και δημοσιεύεται στην ΕΕΕΕ, συνοδευόμενη από τις απαντήσεις αυτών των θεσμικών οργάνων στις παρατηρήσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το ΕΕΣ επικουρεί το ΕΚ και το Συμβούλιο κατά τον έλεγχο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού ενώ από μόνο του καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό του ο οποίος όμως υπόκειται στην έγκριση του Συμβουλίου.¹⁶³

7.8.Νομικές Εξουσίες Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το ΕΕΣ δεν διαθέτει δικές του νομικές εξουσίες και γι' αυτό εάν οι ελεγκτές ανακαλύψουν περιπτώσεις απάτης ή παρατυπίες ενημερώνουν την OLAF, δηλαδή την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης η οποία επιλαμβάνεται του θέματος.

7.9.Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης άλλως OLAF, ιδρύθηκε το 1999 και ορίστηκε αρμόδια για την έρευνα περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς και οιονδήποτε άλλων οικονομικών παρατυπιών εις βάρος των συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο ιδρυτικός κανονισμός της Υπηρεσίας θεσπίζει όλες τις διαδικασίες για την έναρξη, τη διεξαγωγή και την περάτωση αυτών των ερευνών, καθώς και για τη ροή των πληροφοριών προς και από την OLAF.

¹⁶³Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρ. C 83, ημερομηνίας 30-03-2010, σελ.172 Άρθρο 287

7.9.1.Περιπτώσεις απάτης

- 1) Παράτυπη χρήση κονδυλίων της ΕΕ για έργα στους τομείς της εξωτερικής βοήθειας, της γεωργίας, του περιβάλλοντος, καθώς και σε άλλους τομείς
- 2) Αποφυγή καταβολής τελωνειακών δασμών και φόρων από εισαγωγείς
- 3) Λαθρεμπόριο τσιγάρων από ομάδες οργανωμένου εγκλήματος
- 4) Υπεξαίρεση κονδυλίων εξωτερικής βοήθειας για έργα κατασκευών
- 5) Χρηματοδότηση ανύπαρκτων γεωργικών προϊόντων
- 6) Παρατυπίες στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης συμβάσεων
- 7) Συγκρούσεις συμφερόντων
- 8) Διαρροή των ερωτήσεων και των υποδειγμάτων ορθών απαντήσεων στο πλαίσιο δοκιμασιών επιλογής¹⁶⁴

7.10.Γενικός Γραμματέας του Συνεδρίου

Ο Γενικός γραμματέας διορίζεται από το Συνέδριο κατόπιν εκλογής του με μυστική ψηφοφορία. Είναι υπεύθυνος ενώπιον του Συνεδρίου και υποβάλλει περιοδικώς στο Συνέδριο απολογισμό της αποστολής του. Υπό τις εντολές του Συνεδρίου ο Γενικός Γραμματέας εξασφαλίζει τις εργασίες της γραμματείας του Συνεδρίου και ασκεί τις εξουσίες που ανατίθενται στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή. Είναι υπεύθυνος για τη διεύθυνση του προσωπικού και τη διοίκηση του Συνεδρίου, καθώς και για κάθε άλλο καθήκον του ανατίθεται από το Συνέδριο.¹⁶⁵

7.11.Η Αποτελεσματικότητα των Δημοσιονομικών Ελέγχων

Κάθε χρόνο όπως αναφέρεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο ο έλεγχος των εσόδων και εξόδων της ΕΕ βελτιώνεται. Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των δημοσιονομικών δαπανών καταβάλλεται από εθνικούς φορείς, οι διαδικασίες θα μπορούσαν να γίνουν πιο αυστηρές ώστε τα κράτη μέλη να μην μπορούν να επιβάλουν τους περιορισμούς που κατά καιρούς επιβάλλουν στις ελεγκτικές έρευνες τις οποίες το Συνέδριο θεωρεί αναγκαίες. Ένα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζεται από το Συνέδριο είναι αυτό της απάτης, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου αφορά τις γεωργικές πληρωμές και τις συμβάσεις παροχής εξωτερικής βοήθειας. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος όσον αφορά τη βελτίωση του

¹⁶⁴ http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/el/fight_fraud_el.pdf

¹⁶⁵ Βλ. Ν. Σκανδάμης, ό.π. 2003, σελ.497-498

δημοσιονομικού ελέγχου και της εποπτείας. Η πρόοδος αυτή είναι εμφανής στο σύνολο της ΕΕ τόσο με τους αυστηρότερους μηχανισμούς ελέγχου όσο και με την ανάπτυξη και ενίσχυση της νοοτροπίας δημοσιονομικής υπευθυνότητας. Οι εκθέσεις του Συνεδρίου είναι πολύ αυστηρές και επικριτικές και πλέον είναι πολύ δύσκολο να τις αγνοήσουν εκείνοι που είναι οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των δαπανών της ΕΕ.¹⁶⁶

Συμπέρασμα

Η δύναμη και η επιρροή που έχει αποκτήσει η ΕΕ από την ημέρα της ίδρυσης της λαμβάνεται από κοινού με τα κράτη μέλη της μέσω των θεσμικών της οργάνων τα οποία η ίδια θέσπισε και αναβάθμισε σταδιακά. Οι εξουσίες και οι αρμοδιότητες των θεσμικών οργάνων, καθώς και οι κανόνες και οι διαδικασίες που ακολουθούν, ορίζονται στις Συνθήκες στις οποίες στηρίζεται η ΕΕ.

Το θεσμικό πλαίσιο που διαθέτει η ΕΕ αποσκοπεί στην προαγωγή των αξιών της, την προώθηση των στόχων της, την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της το οποίο διασφαλίζει τη συνέπεια, την αποτελεσματικότητα και τη συνέχεια των πολιτικών και των δράσεών της. Τα θεσμικά όργανα καθώς και οι οργανισμοί της ΕΕ κατευθύνουν και συντονίζουν το έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με άριστα αποτελέσματα τόσο στη λειτουργία της όσο και στην επιρροή που ασκεί στα κράτη μέλη.

Η επιτυχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθρεπτίζεται στη δημιουργία υπερεθνικών θεσμικών οργάνων τα οποία λειτουργούν και βασίζονται στην ‘‘Ισονομία’’, ‘‘Ισοκρατία’’, ‘‘Ισηγορία’’ για την απόλυτη Δημοκρατία στην ευρωπαϊκή κοινότητα. Άλλωστε η Ευρωπαϊκή Ιδέα δεν περιορίζεται στην ελευθερία διακίνησης αγαθών, υπηρεσιών, κεφαλαίων και ανθρώπων, αλλά και στη δημιουργία ενός υπερεθνικού κράτους που θα παράγει πολιτικές για το σύνολο των χωρών-μελών του.

Καταληκτικά από την παρουσίαση και λεπτομερή ανάλυση που προηγήθηκε, διαπιστώθηκε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει πλέον βελτιωμένα και σύγχρονα θεσμικά όργανα, η λειτουργία των οποίων οφείλεται στη μεγάλη επιτυχία του Ευρωπαϊκού οικοδομήματος και έχουν κύρια νομική υποχρέωση να σέβονται και να προστατεύουν κατά κύριο λόγο τα ανθρώπινα δικαιώματα.

¹⁶⁶ Βλ. Μ. Μενδρινού, ό.π. 2012, σελ. 348

Βιβλιογραφία

1. Βασίλης Γ. Τζέμος, Οι Πολιτικοί Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συνθήκη της Λισαβόνας, Νομική Βιβλιοθήκη Έκδοση 2009, ISBN 978-960-272-595-5.
2. Βασίλειος Σκουρής, Ερμηνεία Συνθηκών για την Ευρωπαϊκή ένωση και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκδόσεις Αντ. Ν. Σακκούλα,(Αθήνα-Κομοτηνή 2003),
3. Βασίλειος Α-Χριστιανός, Εισαγωγή στο Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010,2011, ISBN 978-960-272-777-5
4. Γ.-Ε.Φ. Καλαβρός-Θ.Γ. Γεωργόπουλος, Το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Αθήνα 2013
5. Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο — Πενήντα χρόνια διασκέψεων κορυφής, Λουξεμβούργο (Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2012), ISBN 978-92-824-3484-0.
6. Γενική Διεύθυνση Πληροφόρησης και Δημοσίων Σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (Μάιος 2002)
7. Γενική Διεύθυνση Πληροφόρησης,Δημοσίων Σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (Μάιος 2002),
8. Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ελλάδα, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, (Αθήνα 1999)
9. Δημοσθένης Δ. Λεντζής, Η πρόσβαση στα έγγραφα των κοινοτικών οργάνων, (εκδόσεις Σακκούλα 2008) Αθήνα-Θεσσαλονίκη, ISBN 978-960-445-319-1
10. Ευγενία Ρ. Σαχπεκίδου, Ευρωπαϊκό Δίκαιο, Εκδόσεις Σακκούλα 2013, ISBN 978-960-455-978-0
11. Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, Επίσημη Εφημερίδα αριθμός 169 της 29ης Ιουνίου 1987.
12. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 26/10/2012 σ. 0001 – 0390 αριθμός C 326
13. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 30-03-2010, C 83/16
14. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρ. C 321 Ε/, ημερομηνίας 29.12.2006, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση
15. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αρ. C 83, ημερομηνίας 30-03-2010

16. Εσωτερικό Κανονισμό Ελεγκτικού Συνεδρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Οργάνωση Συνεδρίου, ημερ. 31-01-2002
17. Ευρωπαϊκή Ένωση, Ενοποιημένη απόδοση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Λουξεμβούργο 2010), ISBN 978-92-824-2576-3
18. Εσωτερικός Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Εκτελεστική Επιτροπή
19. Ιωάννης Ελ. Κοιμτζόγλου, Στοιχεία Δημόσιου Δικαίου, εκδόσεις Σακκούλα 2001, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, ISBN 960-301-603-9
20. Κωνσταντίνος ΓΕ. Αθανασόπουλος, Το Δίκαιο της ΕΕ, Αθήνα 2008, Τόμος Α' Νέα Έκδοση, ISBN960-7389-28-X
21. Κανονισμός Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ, 2009
22. Κανονισμός Διαδικασίας του Δικαστηρίου, της 25ης Σεπτεμβρίου 2012 (ΕΕ L 265 της 29.09.2012), όπως τροποποιήθηκε στις 18 Ιουνίου 2013 (ΕΕ L 173 της 26.06.2013 και διορθωτικό ΕΕ L 41 της 12.02.2014).Άρθρο 3
23. Κανονισμός Διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, Ορκωμοσία (2012)
24. Μαρία Μ. Μενδρινού, Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, (Εκδόσεις Σαββάλας2012), ISBN 978-960-493-168-2
25. Νίκος Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση δίκαιο οικονομία και πολιτική, (Εκδόσεις Παπαζήση 2001),ISBN 960-02-1463-8.
26. Ν. Σκανδάμης, Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης.4 Η Οργανική υπόσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Εκδόσεις Σακούλα Αθήνα 2003)
27. Ναπολέον Μαραβέγιας, Μιχάλης Τσινισιζέλης, Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση, Οργάνωση και Πολιτικές 50 χρόνια, (εκδόσεις Θεμέλιο 2007), ISBN 978-960-310-323-3
28. Παναγιώτης Ι. Κανελλόπουλος, Το Δίκαιο της ΕΕ, (εκδόσεις Σακκούλα Α.Ε.) Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2010, ISBN 978-960-445-578-2
29. Παναγιώτης Κανελλόπουλος, το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Εκδόσεις Σακκούλα 2003
30. Συνθήκη της Ρώμης, 25-03-1957
31. Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
32. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (Λουξεμβούργο 2010) ISBN 978-92-824-2576-3

Ιστότοποι

1. <http://www.eca.europa.eu/el/Pages/MissionObjectives.aspx>
2. <http://www.consilium.europa.eu/council/what-does-the-gsc-do?lang=el>
3. <http://www.europedia.moussis.eu/books/Book>
4. http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/decisionmaking_
5. <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/>
6. <http://www.eppgroup.eu/el>
7. <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/el/0025729351/Organisation>
8. <http://www.european-council.europa.eu/home-page.aspx?lang=el>
9. http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/european-council/index_el.htm